

**HELSINGIN KASVATUKSEN JA
KOULUTUKSEN TOIMIALAN
VUODEN 2020
TALOUSARVIOEHDOTUS
JA VUOSIEN 2020–2022
TALOUSSUUNNITELMAEHDOTUS**

Sisällysluettelo

A TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEN VAIKUTUKSET 2020 TALOUSARVIOON	1
Toimintaympäristössä tapahtuvien merkittävien uudistusten ja ilmiöiden vaikutukset toimintaympäristöön	1
Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2020–2022	3
Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöitä	6
Talousarvion vaikutusarviointi	6
KAUPUNKISTRATEGIAN JA SEN TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMINEN TOIMIALALLA	7
Maailman toimivin kaupunki	7
Kestävän kasvun turvaaminen	7
Uudistuvat palvelut	8
Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta	9
Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa	9
Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet	9
Sitovien tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan	11
Toimialan henkilöstösuunnitelma 2020–2022	12
Toimialan tilankäyttösuunnitelma 2020–2022	14
Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä	15
TALOUSARVION SEURANNASSA TARKASTELTAVAT TAVOITTEET	17
Sitovat toiminnan tavoitteet	17
Asiakas- ja suoritemäärät sekä tunnusluvut	19
Asiakas- ja suoritemäärät	19
Vaikuttavuus	20
Yksikkökustannukset, tuottavuuskehitys sekä tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut	22
Yksikkökustannukset	22
Tuottavuus	22
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2018–2022	22
B TALOUSARVIOEHDOTUKSEN PERUSTELUT	23
Toimialan rahoituslaskelma	23
Toimialan henkilöstömääräsuunnitelma	24
Talousarviossa varaudutaan seuraaviin muutoksiin verrattuna vuoteen 2019	25
Talousarviossa ei ole varauduttu seuraaviin toimenpiteisiin	28
TALOUSARVIOEHDOTUKSEN ERITTELY PALVELUKOKONAIUUKSITTAIN	29
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus	29
Perusopetuksen palvelukokonaisuus	31
Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus	32
Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus	35
Toimialan hallinto	37
C TOIMIALAN IRTAIMEN OMAISUUDEN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT	39

A TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEN VAIKUTUKSET 2020 TALOUSARVIOON

Toimintaympäristössä tapahtuvien merkittävien uudistusten ja ilmiöiden vaikutukset toimintaympäristöön

Oppiminen ja opetus uudistuvat

Yhteiskunnan nopea digitaalinen kehitys muuttaa toimintatapoja, -prosesseja, tiedonhallintaa ja vuorovaikutusta opetuksessa ja oppimisessa. Kasvatuksen ja koulutuksen on vastattava yhteiskunnan ja työelämän muutoksiin. Opetuksen digitalisaatio ja tietoteknologian luonteva opetuskäyttö rikastuttavat oppimista, luovat uusia opetuksen ja oppimisen tapoja sekä turvaavat tasavertaiset mahdollisuudet kaikille oppijoille tietoyhteiskunnassa toimimiseen.

Tietoyhteiskunnassa pelkän tiedon opetus ja oppiminen eivät riitä, tarvitaan taitojen oppimista: tietojen soveltamisen ja analysoinnin, kriittisen ajattelun, oppimaan oppimisen ja ongelmanratkaisun taitoja sekä kommunikaatio-, yhteistyö- ja monilukutaitoja.

Oppiminen laajenee luokkahuoneen ulkopuolelle monimuotoisiin oppimisympäristöihin. Koko kaupunki on oppimisen ympäristönä. Oppiminen ei ole välttämättä sidottu aikaan ja paikkaan. Tilasuunnittelussa on siirrytty perinteisestä luokkahuonemallista uudenlaisiin oppimistiloihin. Avoimuus, joustavuus ja monimuotoisuus fyysisissä tiloissa lisääntyvät. Tämä mahdollistaa erilaisten työskentelytapojen käytön sekä vahvistaa yhdessä tekemistä, yhteisöllisyyttä ja yhdessä tiedonrakentelua.

Eriytymiskehitys

Alueelliset ja sosioekonomiset erot näkyvät oppimisessa ja kouluttautumisessa entistä vahvemmin. Yhteiskunnasta syrjään jääminen on usein monien vastoinkäymisten summa, johon osaltaan vaikuttaa lapsuudenperheen tilanteet. Toimeentulon vaikeudesta ja lastensuojelun tarpeen ylisukupolvistumisesta on tutkimuksellista näyttöä. Perheiden erilaiset tilanteet heijastuvat oppijoiden oppimisvalmiuksiin ja näkyvät kasvatuksen ja koulutuksen arjen toimintaympäristöissä päivittäin.

Helsingissä alueellinen eriytyminen on saanut aikaan keskittymiä, joissa lasten ja lapsiperheiden tukemisessa tarvitaan enemmän panostuksia. Huono-osaisuus on kasautunut kaupunkiseuduilla aiempaa vahvemmin samoille alueille. Eriytyminen on monikerroksisempaa ja näkyy muun muassa alueellisina terveys- ja hyvinvointieroina. Erojen on myös osoitettu heijastuvan koulujen oppimistuloksiin ja kouluvalintoihin.

Maahanmuutto

Maahanmuutto vaikuttaa Helsingin väestörakenteen monimuotoisuuteen väestömäärän kasvaessa. Ennusteen mukaan vieraskielisten 0–29 -vuotiaiden määrä kasvaa Helsingissä 2018– 2025 noin 32 % (13 400 henkilöllä). Vuonna 2025 vieraskielisten osuus 0-29-vuotiaiden ikäluokasta arvioidaan olevan 23 %. Vuoteen 2035 vieraskielisen väestön määrän ennustetaan kasvavan lähes 100 000 henkilöllä. Joka neljäs helsinkiläinen on vuonna 2035 vieraskielinen.

Vieraskielisten lasten, nuorten ja aikuisten määrän kasvu vaikuttaa merkittävästi kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin. Ulkomaalaistaustaisen väestön, mukaan lukien Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten nuorten, yhteiskuntaan kiinnittymisen tukemiseen liittyy monenlaisia haasteita. Heillä on haasteita peruskoulun suorittamisessa ja toisen asteen opiskelupaikan saamisessa, kotoutumisessa sekä työllistymisessä. Ensiarvoista on päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kielitietoinen toimintakulttuuri, joka edellyttää henkilöstöltä uudenlaista osaamista.

Lisäksi ulkomaalaistaustaisen väestön kasvu edellyttää englanninkielisten koulutuspalveluiden lisäämistä. Tämä lisää Helsingin vetovoimaa suhteessa muihin kansainvälisesti kiinnostaviin elinkeinoelämän kasvukeskuksiin.

Työllisyyskehitys

Koulutus on merkittävä työllistymisen takaaja. Työelämän jatkuvat ja vaikeasti ennakoitavat muutokset vaativat koulutukselta joustavuutta ja nopeaa reagointikykyä. Helsingin on panostettava muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin. Koulutuksella on parannettava maahanmuuttajien työllistymistä ja vastattava myös hankalassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämiseen.

Varhaiskasvatuksen kelpoisen henkilöstön saatavuus on turvattava lisäämällä koulutuspaikkoja ja muuntokoulutusta. Opettajankoulutuksen väheneviin hakijamääriin on reagoitava valtakunnallisesti.

Lainsäädäntö

Varhaiskasvatustilanne muuttaa varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta (varhaiskasvatustilanne 540/2018). Henkilöstörakenteen muutos ja nykyisen työvoimavajeen korjaaminen lisäävät henkilöstökustannuksia ja edellyttävät tämän hetken laskennallisen arvion mukaan noin 1 680 varhaiskasvatuksen opettajan/varhaiskasvatuksen sosionomin lisäystä Helsingissä vuoteen 2030 mennessä.

Lukiolaki (voimaan 1.8.2019) vahvistaa yksilöllisempiä ja joustavampia opintopolkuja. Tämä vaatii lisää ohjausta ja tukea. Lisäksi laki lisää oppiainerajat ylittäviä opintoja sekä entistä tiiviimpää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Ammatillisen koulutuksen 2018 voimaan astuneen lainsäädännön toimeenpano jatkuu edelleen Stadin ammatti- ja aikuisopistossa. Lakiuudistus vaikuttaa edelleen merkittävästi toiminnan ja toimintakulttuurin uudistamiseen.

Hallitusohjelma

Helsinki on kasvatuksen ja koulutuksen edelläkävijä. Helsingissä toteutetaan jo nyt monia hallitusohjelman toimenpiteitä. Helsingin kannalta on tärkeää, että toimialan osaamista, kokemusta ja jo kehitettyjä malleja hyödynnetään, kun asioita aletaan valmistella valtakunnallisesti.

Helsingin kannalta merkittäviä nostoja hallitusohjelmasta ovat mm. oppivelvollisuuden pidentäminen 18 ikävuoteen sekä esitys, jossa esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta tehdään nykyistä yhtenäisempi kokonaisuus, jossa siirtyminen eteenpäin tapahtuisi joustavasti.

Keskeisiä asioita Helsingin kannalta ovat lisäksi varhaiskasvatuksen ammattilaisten alueellisen ja kielellisen saatavuuden turvaaminen aloituspaikkojen kohdentumisessa sekä terveellisten tilojen huomioiminen. Helsinki pitää näiden asioiden toteuttamista erittäin tärkeänä ja kiireellisenä.

Viime vuosien kehitys, jossa valtionrahoitusta kanavoidaan erikseen haettavina ja vuosittain määrältään vaihtelevina valtionavustuksina ei tue pitkäjärjestyksistä kasvatuksen ja opetuksen kehittämistä. Erilliset avustukset tulee siirtää osaksi yleistä valtionosuusrahoitusta.

Talouskehitys

Talousarvioehdotus on tehty strategiarahoituksen lisäystä lukuun ottamatta kaupunkistrategian tuottavuustavoitteen sallimaan menoraamiin. Näin ollen siinä on huomioitu kaupungin yleinen 0,5 % tuottavuustavoite.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2020–2022

Palvelujen kysyntä

Kaupungin itse tuottamien palveluiden asiakasmäärä kasvaa hieman, noin 400 lapsella ja nuorella vuoden 2019 talousarvioon verrattuna.

Talousarvioehdotus perustuu Helsingin kaupungin uuteen väestöennusteeseen. Lasten ja nuorten ikäluokissa väestönkasvu on ollut viime vuosina nopeaa, joten palvelujen kysyntä on kasvanut ripeästi. Ennusteen mukaan vuonna 2020 kasvu jatkuu edelleen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Varhaiskasvatuksessa kysynnän kasvu kääntyy laskuun ikäryhmän pienentyessä.

Perusopetuksen oppilaiden määrän arvioidaan vuonna 2020 kasvavan 950 oppilaalla (2,2 %), joista ruotsinkielisiä oppilaita on 160. Lukiokoulutuksen opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan noin 200 opiskelijalla (2,3 %), joista ruotsinkielisiä on 30.

Erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden suhteellisen määrän arvioidaan pysyvän ennallaan, mutta tukea tarvitsevien määrä kasvaa kokonaisasiakasmäärän kasvaessa. Asiakasmäärän kasvu lisää henkilöstön tarvetta.

Vuoden 2020 väestöennusteen mukaan varhaiskasvatuseräikäisten lasten määrässä on tunnustettu nopea ja merkittävä muutos – lapsimäärä ei tule ennusteen mukaan kasvamaan edellisten vuosein tapaan. Haasteena on saada tila- ja palveluverkkosuunnittelu reagoimaan palvelutarpeen muutokseen nopeasti ja alueellisesti tarkoituksenmukaisesti.

Varhaiskasvatus ja perusopetus kaikille lähellä

Lähipalveluperiaate turvaa lapselle tutun fyysisen ja sosiaalisen ympäristön, joka tukee hyvinvointia ja kasvua. Lähipäiväkoti- ja lähikouluperiaatteen toteuttamiseksi toimialan on uudistettava palveluverkkosuunnitteluun.

Palveluverkkosuunnittelun lähtökohtana tulee olla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarkastelu lapsen kasvun ja oppimisen muodostamana palvelujen jatkumona. Palveluverkkosuunnittelun uudistaminen edellyttää, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen aluejaot ja suunnitteluprosessit. Yhtenäinen palveluverkkosuunnittelu tukee alueellisen tasa-arvon toteutumista.

Englanninkielinen kasvatus ja koulutus

Englanninkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta lisätään kaupungin päiväkodeissa. Esiopetuksessa on käynnistetty syksyllä 2018 laajamittainen suomi-englanti -esiopetus kahdessa ryhmässä.

Kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen 1. luokan aloituspaikkoja oli vuonna 2017 yhteensä 100. Syksystä 2018 alkaen aloituspaikkoja on lisätty eri puolille kaupunkia ja vuoden 2020 lopussa paikkamäärä on kaksinkertaistettu. Lukuvuonna 2019-2020 1. luokan aloituspaikkoja englanninkielisessä opetuksessa on yhteensä 50 ja kaksikielisessä suomi-englanti -opetuksessa yhteensä 125. Lukuvuonna 2020-2021 on suunniteltu lisäävän 1. luokan aloituspaikkoja kaksikielisessä suomi-englanti opetuksessa 25.

Lukiokoulutuksessa Resson lukion IB-linjan aloituspaikkojen määrää on lisätty. Kokonaisopiskelijamäärä tulee olemaan vuonna 2021 240 opiskelijaa. Opiskelijamäärä on kaksinkertainen verrattuna strategiakauden alkuun, vuoteen 2017. Helsingin kaupunki aloittaa englanninkielisen lukiokoulutuksen, jos opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää siihen järjestämisluvan.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto sai englanninkielisen koulutuksen järjestämisluvan 1.1.2019 alkaen matkailualan perustutkintoon, media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkintoon sekä ravintola- ja cateringalan perustutkintoon.

Aikuiskoulutuksen kehittäminen

Toimiala on teettänyt selvityksen vapaan sivistystyön, aikuislukion sekä ammatillisen aikuiskoulutuksen työnjaon järjeistämiseksi. Aikuiskoulutuksen saavutettavuutta parannetaan keskittämällä aikuiskoulutukseen ohjautuminen yhteen paikkaan. Lisäksi aikuiskoulutukselle luodaan yhteiset verkkosivut, josta löytyy kaikki informaatio koulutustarjonnasta ja hakeutumisesta.

Maahanmuuttajien ohjauspalvelut keskitetään osaamiskeskukseen. Aikuiskoulutuksen tuotantotapoja kehitetään niin, että palvelut vastaavat parhaiten aikuisväestön koulutustarpeisiin jatkuvan oppimisen näkökulmasta. Toimiala tulee valmistelemaan toimenpide-ehdotuksia selvityksen pohjalta päätöksentekoon.

Digitaalisten palvelujen kehittäminen

Opetuksen uudet ratkaisut

Koulujen, kotien ja koko yhteiskunnan digitalisaation myötä vaihtoehtoisten opiskelu- ja oppimistapojen kysyntä kasvaa. Elinikäisen oppimisen taidot ovat keskeisiä muuttuvassa yhteiskunnassa, jossa ammatit ja osaaminen ovat jatkuvassa muutoksessa.

Monimuotoista opetusta kehittämällä lisätään ajasta ja paikasta riippumattomia opiskelumahdollisuuksia, valinnaisuutta sekä yksilöllisiä opintopolkuja. Perinteisten verkkokurssien lisäksi täydennetään ratkaisuja edelleen ottamalla käyttöön digitaaliset yhteisölliset, ohjatut oppimisprosessit, portfolio-oppiminen, personoidut verkko-opiskeluprosessit, video-opetus verkossa sekä itseopiskelupaketit.

Teknologista oppimisympäristöä ja oppimisanalytiikkaa kehitetään pedagogisista lähtökohdista, uusien opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden lähtökohdista.

Lapsen opinpolku -palvelu

Lapsen opinpolku -palvelun tavoitteena on, että asiakas voi hakea varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetuksen 1. – 2. luokalle, koululaisten iltapäivätoimintaan ja leikkipuistotoimintaan sähköisesti yhdestä paikasta. Lapsen opinpolun tekninen toteutus on yhdistetty toimialan asiakastietojärjestelmähankkeen osaksi.

Hanke toteutetaan ketterällä kokeilumallilla. Kokeilukehittämisen kautta haetaan lopullisen tavoitteen mukaista, asiakaslähtöistä ja yhtenäistä oppijan palvelupolkuratkaisua.

Kaupungin digiohjelman proaktiivinen esiopetukseen haku ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyn tukemiseen rakennettu portaali

Helsingin kaupungin digitalisaatio-ohjelmassa on linjattu, että jokainen toimiala toteuttaa ainakin yhden proaktiivisen palvelun vuoteen 2020 mennessä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla uusien palvelutapojen kehittäminen käynnistetään tarjoamalla esiopetuspaikka proaktiivisesti, joka mahdollistaa kohdennetun asiakaslähtöisen palvelun ja vähentää manuaalista työtä. Proaktiivisia palveluita kehitetään tarvelähtöisesti. Jatkossa proaktiivisesti voidaan tarjota mahdollisesti myös iltapäivätoimintaa ja koulupaikkaa.

Toisena kärkihankkeena rakennetaan portaali nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen. Palvelu tarjoaa nuorille sopivat digitaaliset tuki- ja neuvontapalvelut ja tietoa kaupungin harrastus- ja kulttuuritarjonnasta. Palvelu mahdollistaa hyvinvoinnin arvioinnin, jonka avulla lapsi/nuori ja myös huoltaja saa arvion

tilanteestaan ja tiedon, kenen puoleen hän voisi kääntyä tukea saadakseen. Palveluun on tarkoitus kehittää myös online-palvelu. Palvelu toteutetaan kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan sekä sosiaali- ja terveysalan toimialojen yhteistyönä.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla toteutettiin syksyn 2018 aikana riskienkartoitus, jonka perusteella tunnistettiin toimintaan vaikuttavat merkittävimmät riskit. Merkittävämpänä riskinä nähdään toimialan käytössä olevien toimitilojen kunto, josta aiheutuu haittaa palvelujen järjestämiselle, asiakkaille ja työntekijöille. Riskiä hallitaan mm. kaupunkiympäristön toimialan kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja ennakoivilla sisäilmakartoituksilla.

Toinen merkittävä riski on osaavan henkilöstön saatavuus ja pysyvyys. Erityisesti pulaa on varhaiskasvatuksen opettajista ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Henkilöstön saatavuus pyritään turvaamaan muun muassa ennakoivan rekrytoinnin avulla, rekrytointikampanjoilla ja vaikuttamalla koulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen.

Kolmas merkittävä riski on syrjäytyminen, joka on tunnistettu riskiksi myös kaupunkitasolla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteuttaa syrjäytymisriskin hallintaa yhdessä muiden toimialojen kanssa mm. kaupunkiyhteisen Mukana-ohjelman ja Hyvinvoinnin ja terveyden koordinaatioryhmän kautta. Lisäksi toimialalla on varattu määrärahat myönteiseen erityiskohteluun varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa.

Talousarvion vaikutusarviointi

Talousarvioehdotuksen toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin. Toimenpiteillä parannetaan lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Toimenpiteillä vaikutetaan oppijoiden osallisuuteen, oppimistulosten paranemiseen ja opinnoissa edistymiseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on käsitellyt talousarvioehdotusta Helsingin nuorisoneuvoston jäsenien kanssa. Nuorisoneuvosto valmistelee lausuntoa talousarvioehdotuksesta.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvokysymykset ovat osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, henkilöstön koulutusta, työmenetelmien kehittämistä sekä kasvatusympäristöjen järjestämistä. Jokainen toimialan koulu ja oppilaitos on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka ohjaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä. Myös Helsingin suomenkielisen työväenopiston opinto-oppaassa huomioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat.

Stadin ammattiopiston ammatillinen koulutus tuottaa ammatillista osaamista työelämän tarpeisiin. Yritysvaikutukset ovat merkittäviä.

Kasvatus ja koulutuspalveluiden ympäristökasvatuksella on merkittäviä vaikutuksia lasten, nuorten ja aikuisten kestävämmän ja ympäristövastuullisemman elämäntavan omaksumiseen ja ympäristötietouden lisäämiseen.

KAUPUNKISTRATEGIAN JA SEN TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMINEN TOIMIALALLA

Maailman toimivin kaupunki

Toimiala tarjoaa laadukkaita palveluita. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on tasaisesti noussut ja oppimistulokset ovat keskimääräistä paremmat verrattuna muuhun Suomeen. Laadukkaiden lähipalveluiden turvaamisen riskinä on turvallisten ja terveellisten tilojen sekä henkilöstön saatavuus.

Kestävän kasvun turvaaminen

Maksuton varhaiskasvatus 5 -vuotiaille helsinkiläisille (4h/ pv) on toteutettu elokuusta 2018 alkaen. Kotihoidon tuen kuntalisästä luovuttiin yli 2-vuotiaiden lasten osalta 1.5.2019 alkaen.

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke **Mukana-ohjelma** hyväksyttiin 11.2.2019. Ohjelma sisältää 32 toimenpidettä, jotka ovat käynnissä/ käynnistymässä.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on käynnistetty. Ohjelma otetaan käyttöön lukuvuonna 2019 - 2020. Suunnittelu ja toteutus tehdään yhdessä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Ohjelmaan kytketään käyttöönottokampanja.

Koulutustakuuta toteutetaan edelleen Helsingissä, eli kaikille perusopetuksen päättävillä on tarjolla jatkokoulutuspaikka. Ohjauksen vahvistaminen ja joustavien vaihtoehtojen tarjoaminen turvaavat kaikkien nuorten toiselle asteelle siirtymistä ja opintoihin kiinnittymistä.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa edelleen ja sitä on laajennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä ammatilliseen koulutukseen.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018 – 2021 hyväksyttiin kasvatus ja koulutuslautakunnassa 29.5.2018. Tavoitteena on taata kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen ja koulutukseen ja työelämään.

Osaamiskeskus toimintaa on laajennettu ja toimintoja lisätty (digitalisointi, robotiikka, yrityskoordinaatio, polkuryhmät ja uudet perustaitoryhmät). Stadin osaamiskeskuksen palvelut kattavat asiakkaan osaamisen kartoittamisen, puuttuvan osaamisen täydentämisen ja tuen ammatillisen tutkinnon suorittamiseen tai työllistymiseen.

Helsingin kaupunki kohdensi 2 miljoonaa euroa **maksuttoman toisen asteen - kokeiluun**. Rahoitus kohdennetaan kaupungin lukioiden sekä Stadin

ammattiopiston syksyllä 2019 aloittaville opiskelijoille käytettäväksi lainattaviin oppimateriaaleihin, HSL:n Helsingin sisäisiin matkakortteihin sekä kulttuurikäynteihin.

Uudistuvat palvelut

Varhennettu A1- kieli aloitettiin kaikilla 1. luokkalaisilla vuonna 2018 syksyllä. **Esiopetuksessa** on käynnistetty syksyllä 2018 laajamittainen suomi-englanti esiopetus.

Kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen 1. luokan aloituspaikkoja oli vuonna 2017 yhteensä 100. Syksystä 2018 alkaen aloituspaikkoja on lisätty eri puolille kaupunkia ja vuoden 2020 lopussa paikkamäärä on kaksinkertaistettu.

Lukuvuonna 2019-2020 1. luokan **aloiutuspaikkoja** englanninkielisessä opetuksessa on yhteensä 50 ja kaksikielisessä suomi-englanti -opetuksessa yhteensä 125. Lukuvuonna 2020-2021 on suunniteltu lisättävän 1. luokan aloituspaikkoja kaksikielisessä suomi-englanti opetuksessa 25.

Lukiokoulutuksessa Resson lukion IB-linjan aloituspaikkojen määrä on kaksinkertaistettu. Helsingin kaupunki aloittaa englanninkielisen lukiokoulutuksen, jos opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää siihen järjestämisluvan

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on hakenut **järjestämislupaa englanninkieliselle koulutukselle**. 1.1.2019 alkaen englanninkielisen koulutuksen järjestämislupa myönnettiin matkailualan perustutkintoon (aloiutettu), media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkintoon sekä ravintola- ja cateringalan perustutkintoon.

Kiinan kielen opetusta on laajennettu aloittamalla Itäkeskuksen peruskoulussa kiinan opetus A1-kielenä ensimmäiseltä luokalta syksyllä 2018 alkaen. Helsingin kielilukiossa kiinan kielen tarjontaa lisätään.

Kielitaitoa on monipuolistettu lisäämällä **kielikylpyopetusta ja -kasvatusta**. **Kielirikasteinen** esiopetus jatkui syksyllä 2018 neljällä alueella ja neljällä kielellä: venäjä, ranska, englanti ja espanja. Lisäksi kielikirikasteinen englannin kielen opetus aloitettiin neljässä koulussa.

”Nordiska skolan” suunnittelu on käynnistetty. Vuoden 2019 lopussa konsepti on esiteltävissä kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

Myllypuron kampuksella, rakennusalan osaamiskeskitymässä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Tilasuunnittelu pohjautuu Metropolian kanssa sovittuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Tilojen toteutus on talonrakentamishjelmassa suunniteltu vuosille 2020 - 2022, hanke toteutetaan vuokratilahankkeena.

Urhea-kampusta edistetään urheiluosaamisen keskittymänä. Urhea-kampus muodostuu Mäkelänrinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-

asuntorakennuksista. Yhteishankkeessa on kartoitettu tilojen yhteiskäyttöä lukion, urheiluhallin ja HOASin kesken. Hankkeen rakennustyöt ovat alkaneet.

Sophie Mannerheim sairaalakoulun tilat Mechelininkadulta siirtyvät Kivelän sairaala-alueelle. Uudet tilat valmistuivat 5/2019. Sairaalakoulutoiminnan tilojen keskittämistä Laakson sairaala-alueelle suunnitellaan kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristö toimialan yhteistyönä.

Työväenopistoissa opetusta laaditaan kuntalaisten yleissivistävistä tarpeista lähtien. Työväenopisto tarjoaa jatkuvasti ict-taitoihin ja medialukutaitoon liittyviä kursseja ja luentoja. Digitaalisia oppimisympäristöjä käytetään kaikissa oppiaineissa ja avoimissa oppimisympäristöissä.

Toimiala on osallistunut aktiivisesti **Helsingin kaupungin digitalisaatio-ohjelman** ja sen kaupunkiyhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyyn ja toteuttamiseen. Kaupungin **digiohjelman kärkihankkeena** on proaktiivisena palveluna esiopetuspaikan tarjoaminen.

Opetuksen digitalisaatio-ohjelma päättyy vuoden 2019 lopussa. **Opetuksen ja kasvatuksen digivisiota** jatketaan osallistamalla päiväkodit, koulut ja oppilaitokset miettimään tulevaisuuden pedagogisia ratkaisuja.

Älykoulun toimintamallin luominen käynnistyy digitalisaatiokehittämisen yhteydessä. Määrittelyssä hyödynnetään käyttäjätarinoita, joita on tehty keväällä 2019.

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

Toimiala lisää tuottavuutta eli hillitsee palvelutuotantonsa kustannusten kasvua kaupunkistrategian edellyttämällä tavalla.

Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

Toimiala vaikuttaa aktiivisesti kasvatuksen ja koulutuksen kenttään kansallisesti ja kansainvälisesti. Kehittämistyö erilaisissa työryhmissä, hankkeissa ja verkostoissa mahdollistaa edunvalvonnan.

Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet

Mukana-ohjelma

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke Mukana-ohjelma hyväksyttiin 11.2.2019. Ohjelman 32 toimenpidettä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi jakaantuvat neljään toimenpidekokonaisuuteen tavoitteiden mukaisesti. Toimenpidekokonaisuuksiin sisältyy: systeemiseen muutokseen tähtääviä suurempia toimenpiteitä, jotka kohdennetaan alueellisesti (7 toimenpidettä) sekä nykypalveluiden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä laajemmin koko kaupungin alueella (25 toimenpidettä).

Ohjelma on työstetty yhdessä toimialojen kanssa. Osa toimenpiteistä on syntynyt kolmannen sektorin kumppaneiden ja suoraan kaupunkilaisten kanssa. Suurin osa toimenpiteistä tehdään toimialoilla osana olemassa olevaa toimintaa, osa strategiahankkeen edistämistä ja osa uudentyyppisissä kumppanuuksissa esimerkiksi järjestöjen, palveluntuottajien, kuntalaisten ja oppilaitosten kanssa.

Jo tunnistettujen toimenpiteiden lisäksi ohjelmassa kartoitetaan jatkuvasti hyviä kotimaisia ja kansainvälisiä toimintamalleja, tutkimustietoa, uusia kumppanuuksia. Näiden pohjalta etsitään uusia toimenpiteitä, joilla on mahdollisuus saada aikaan systeemistä muutosta.

Liikkumisohjelma

Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Liikkumishankkeet ovat käynnissä kaikilla koulutusasteilla. Liikkumisohjelman mukaisia toimenpiteitä eri palveluissa ovat: Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatuksessa, Liikkuva koulu-ohjelma perusopetuksessa sekä Liikettä opiskelijaelämään toisen asteen koulutuksessa.

Koulun pihojen varusteita, välineitä sekä toiminallisuutta lisätään. Lisäksi lisätään niiden koulujen ja oppilaitosten osuutta, joissa järjestetään liikunnallista harrastetoimintaa. Henkilöstön liikkumisen edistämiseen osana työn arkea haetaan toimivia malleja.

Kiinteistöstrategia

Kaupunginhallitus hyväksyi kiinteistöpoliittisen ohjelman, sisäilmaohjelman ja näiden toteutusohjelman ohjeellisina asiakirjoina kesäkuussa 2019. Varsinainen tiiviimpi kiinteistöstrategia valmistellaan syksyllä 2019.

Toimiala on aktiivisesti mukana kiinteistöstrategian valmistelussa. Terveelliset ja turvalliset tilat ovat laadukkaan kasvatus- ja koulutuspalveluiden perusta. Lisäksi terveelliset ja turvalliset tilat ovat lähtökohta lasten, oppilaiden, opiskelijoiden sekä henkilöstön hyvinvoinnille.

Hiilineutraali Helsinki 2035

Kasvatus ja koulutuspalveluiden ympäristökasvatuksella on merkittäviä vaikutuksia lasten, nuorten ja aikuisten kestävämmän ja ympäristövastuullisemman elämäntavan omaksumiseen ja ympäristötietouden lisäämiseen. Vuonna 2020 toimiala panostaa ekotukihenkilöiden verkoston kehittämiseen ja kouluttamiseen. Lisäksi tehostetaan yhteistyötä muiden toimialojen ja sidosryhmien ympäristökasvattajien kanssa ja lisätään osaamisen kehittämiseen ilmastotietouden ja kiertotalousosaamisen koulutusta.

Toimialalla on yhteiskehitetty ”ekologisesti ajattelevaa koulua” 6 Aika hankkeen kanssa. Hankkeessa yritykset pääsevät lukuvuonna 2019-2020 yhteiskehittämään ideoitaan ja kaupallisia työkalujaan sekä ratkaisujaan siihen, kuinka oppilaita voidaan aktivoida ekologisen tulevaisuuden rakentajiksi ja toimijoiksi.

Toimialan hankintapalveluissa yhtenä ruokapalveluiden hankintojen pisteytyksen kriteerinä on, että tilaaja arvioi, miten palveluntuottaja toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelmaa omassa toiminnassaan ja mitä toimenpiteitä toteuttaa sopimuskauden aikana. Lisäksi arvioidaan, miten palveluntuottaja seuraa tavoitteiden toteutumista ja varmistaa tavoitteiden saavuttamisen.

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmassa ja kaupunkiympäristön ympäristöohjelmassa esitetään useita toimenpiteitä kaupungin oman rakennuskannan vähäpäästöisyyden edistämiseksi. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että kaikki tilojen suunnitteluun, rakentamiseen ja käyttöön liittyvät osapuolet sitoutuvat yhteisiin toimenpiteisiin. Toimialan tilojen toteutuksessa kaupunkiympäristön toimiala huomioi em. toimenpiteet.

Toimiala edistää käytössään olevien tilojen monipuolisempaa ja laajempaa käyttöä iltaisin ja viikonloppuisin. Tämä nostaa energiankulutusta, mutta on kaupungin kokonaiskulutuksen kannalta suotuisempaa. Toimitilojen kiinteistönhoidosta vastaa kaupunkiympäristön toimiala. Toimialalla on käytössään tiloja 700 osoitteessa.

Sitovien tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan

Tavoite 1

Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella

Tavoite kytkeytyy kiinteästi strategiaan. Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisy ovat kasvatuksen ja koulutuksen ydintoimintaa. Kasvatus ja koulutus itsessään lisää ja edistää terveyttä ja hyvinvointia. Eri ikäisten oppijoiden osallisuutta yhteiskuntaan vahvistetaan palveluilla, jotka toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä muiden toimijoiden kanssa.

Tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksien ja yksilöllisten oppimis- ja opiskelutapojen tarjoaminen digitalisaatiota hyödyntäen jokaiselle helsinkiläiselle lapselle ja nuorelle on elinvoimaisen ja hyvinvoivan Helsingin perusta. Suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen saatavuus vetovoimaisina lähipalveluina edesauttaa osaltaan tavoitteen toteutumista. Lisäksi toisen asteen koulutus sekä muut aikuiskoulutuksen vaihtoehdot edistävät työllisyyttä.

Tavoite 2

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Tavoite kannustaa toimialaa käyttämään Helsinkiä alustana, joka tarjoaa erilaisia kaupunki-, luonto- ja virtuaaliympäristöjä. Oppimisen ja työnteon tiloina hyödynnetään toimialan tiloja monipuolisesti sekä käyttäen muiden toimialojen ja toimijoiden tiloja. Tavoitetta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Toimiala avaa tilojaan edelleen muiden toimijoiden käyttöön päiväkotien aukioloaikojen ja kouluaikojen ulkopuolella. Tämä lisää harrastustoimintamahdollisuuksia ja elävöittää alueita ja kaupunginosia.

Toimialan henkilöstösuunnitelma 2020–2022

Henkilöstötarpeiden määrällisen ja laadullisen ennakkoinnin tavoitteena on vastata toiminnan tarpeista, strategiakauden tavoitteista sekä lainsäädännöstä ja muista toimintaympäristön muutoksista esille tuleviin tarpeisiin. Kaupunkitasolla osaavan henkilöstön saatavuuden ja rekrytoinnin vaikeudet on tunnistettu merkittävimmäksi henkilöstöriskiksi erityisesti varhaiskasvatuksessa ja osassa opetustehtäviä. Tämä henkilöstöriski voi toteutuessaan vaikeuttaa merkittävästi kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaisen henkilöstörakenteen suunnitelmallista toteuttamista seuraamalla päiväkotien henkilöstörakennetta ja rekrytoimalla varhaiskasvatuksen opettajia varhaiskasvatuksen lastenhoitajien sijaan. Henkilöstörakenteen muutos aiheuttaa lisää henkilöstökustannuksia aina vuoteen 2030 asti. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstövajeen arvioidaan näkyvän henkilöstövuokrausmäärien kasvuna.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteita tuetaan vahvistamalla johtamisresurssia isoimmista varhaiskasvatustyksiköissä.

Perusopetuksen oppilasmäärän kasvuun varaudutaan esittämällä perustettavaksi uusia luokanopettajan virkoja. Virkaa hoitavien opettajien lisäksi opetustehtäviin palkataan opetuksen järjestämisen edellyttämä määrä tuntiopettajia.

Oppilasmäärältään suurimpien peruskoulujen johtamisrakenteiden uudistamista jatketaan suunnitelmakaudella lisäämällä koulujen johtamisresurssia. Muutokseen varaudutaan esittämällä perustettavaksi uusia apulaisrehtorin virkoja.

Koulunkäyntiavustajien palvelussuhteita vakinaistetaan palvelutarvetta vastaavasti. Tämän seurauksena koulunkäyntiavustajapalveluiden ostot Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä vähenevät jonkin verran.

Oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstön tarve kasvaa muutamalla vakanssilla vuonna 2020. Kaupunki järjestää psykologi- ja kuraattoripalveluita myös muiden Helsingissä toimivien koulutuksen järjestäjien oppilaille ja opiskelijoille.

Ammatillisessa koulutuksessa kehitetään ja vakiinnutetaan edelleen reformin ja uuden organisaatiomallin mukaista toimintaa. Määräaikaisten tuntiopettajien määrän arvioidaan jonkin verran vähenevän suunnittelukaudella.

Myös lukioiden johtamisrakenteita uudistetaan suunnitelmakaudella esittämällä perustettavaksi uusia apulaisrehtorin virkoja.

Hallinnon henkilöstösuunnitelma perustuu kaupungin hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstömäärän tavoitetasoon.

Ulkoisella rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin palkataan projektin edellyttämä projektihenkilöstö.

Nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä arviolta 800 (7,6 %) saavuttaa eläkeiän vuosina 2020–2022. Tämän lisäksi eläkeiän jo saavuttaneita työskentelee arviolta noin 350 henkilöä. Eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen esimiehissä, hallinto- ja tukipalveluissa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Muuksi henkilöstön lähtövaihtuvuudeksi arvioidaan suunnitelmakaudella noin 1000 henkilöä.

Suunnitelmakaudella jatketaan toimenpiteitä henkilöstön saatavuuden edistämiseksi. Henkilöstövajetta toimialalla on erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan- ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä perusopetuksessa erityisluokanopettajan tehtävissä. Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstövajetta on myös luokanopettajan ja lastenhoitajan tehtävissä. Tähän vastataan toimialalla rekrytoinnin ja ennakoivan rekrytoinnin keinoin, mm. tiivistämällä yhteistyötä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstövajeen arvioidaan näkyvän henkilöstövuokrausmäärien kasvuna.

Työvoimapulaan vastataan toimialalla ennakoivan rekrytoinnin ja rekrytoinnin keinoin mm. tiivistämällä yhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa sekä vaikuttamalla valtakunnallisiin koulutuspaikkojen määrää suunnitteleviin tahoihin. Lisäksi edistetään henkilöstön pätevöitymiskoulutusmahdollisuuksia varhaiskasvatuksen opettajan, varhaiskasvatuksen lastenhoitajan ja varhaiskasvatuksen sosionomin sekä perusopetuksen erityisopetuksen tehtäviin.

Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu strategiakaudelle laadittuun osaamisen kehittämissuunnitelmaan, jossa määritellään painopistealueet osaamisen ja johtamisen kehittämiseksi. Toimialalla keskitytään vuoden 2021 loppuun asti digitalisaatioon, pedagogiikkaan, työelämätaitoihin, asiakaslähtöisyyteen ja osallisuuteen sekä viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen vahvistamiseen. Lisäksi strategiakaudella painotetaan talous-, hankinta, hanke- ja turvallisuusosaamisen kehittämistä. Kaupunkistrategiaan pohjautuen myös johtamisen kehittäminen on keskeisessä roolissa koko strategiakauden ajan. Johtamisen kehittämisessä toimialalla painottuvat asiakaslähtöinen ja eettinen johtajuus sekä osaajien johtaminen.

Toimialan hyvinvointisuunnitelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Strategiakauden kaupungin yhteisinä painopistealueina jatkuvat työkykyjohtamisen kehittäminen ja työturvallisuusriskien ennakoiminen. Lisäksi vuodelle 2020 tullaan määrittelemään 1-2 toimialatasoista tavoitetta.

Toimialan tilankäyttösuunnitelma 2020–2022

Varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelma sekä oppimisen digitalisaatio mahdollistavat uudenlaisen ja tilatehokkaamman palvelurakennuksen sekä ympäristön tilojen käytön. Tehokkuutta lisätään myös tilojen yhteiskäytöllä sekä kaupungin muiden tilojen suunnitelmallisella käytöllä. Hankkeissa toteutettavat muuntojoustavat opetustilat lisäävät tilatehokkuutta, jota parannetaan asiakaspaikkoja lisäämällä.

Vuosittaisen palvelutilaverkkotarkastelun avulla arvioidaan ja tehostetaan toimialan tilankäyttöä. Varhaiskasvatuksessa luovutaan pienistä yksiköistä ja sijoitetaan toimintaa kaupungin omistamiin tiloihin. Palvelujen yhteishankkeissa voidaan yhteisillä keittiö-, ruokasali-, liikunta- ja hallinnon tiloilla tehostaa tilankäyttöä.

Sekä ammatillisen koulutuksen reformi, että opetuksen keskittäminen tulevaisuudessa Roihupellon kampukselle tulee tehostamaan ammatillisen koulutuksen tilankäyttöä merkittävästi.

Vapaa sivistystyö keskittää toimintaansa toimialan tiloissa, mikä vähentää valvonta- ja siivouskuluja.

Ylimääräisistä tiloista luovutaan alueilla, joissa asiakasmäärä laskee pysyvästi. Uusilla ja kasvavan asiakasmäärän alueilla huolehditaan palvelujen oikea-aikaisesta toteutuksesta. Perusparannusten yhteydessä tarvittavien väistötilojen käyttö ja kustannukset optimoidaan käyttämällä niitä useiden lähekkäin sijaitsevien kohteiden väistötiloina peräkkäin.

Palvelutilojen investointihankkeissa on huomioitu kaupunkistrategian tavoitteiden lisäksi tilojen oikea-aikaisuus ja rakennushankkeiden pitkäaikainen vaikuttavuus palveluihin. Turvallisuus ja terveellisyys, energiatehokkuuden, ylläpitokustannusten ja tilankäytön tehostaminen sekä palvelujen kokonaiskustannusten vähentäminen ovat kriteerejä hankkeiden priorisoinnissa.

Kaupunkiympäristön esittämällä uusilla rakentamisen toteutusmalleilla haetaan hankkeiden nopeampaa toteutusta, laajaa osallistamista ja kokonaiskustannusten sekä ylläpidon vertailukokemusta. Jakomäen sydän-rakennushanke sisältää useita palveluita ja toteutetaan laajasti osallistavana allianssitoteutusmallina, myös Pakilan alueen hankkeet toteutetaan allianssimallina. Vuosaaren lukio, Helsingin kielilukio ja Puotilan ala-asteen hankkeet toteutetaan elinkaarimallilla.

Roihupellon kampukselle keskittyvä ammatillinen koulutus on tärkeä ja merkittävä osa toimialan ammatillisen koulutuksen tilastrategiaa.

Kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaluonnoksessa on toimialalla yhteensä 117 hanketta, joista uudis- ja lisärakennushankkeita on 53 ja korjaushankkeita on 50. Hankkeista 14 on suunniteltu toteutettavaksi osake- ja vuokrahankkeena.

Rakentamishjelmassa olevien hankkeiden lisäksi toimialalla toteutetaan vuosittain lukuisia pieniä toiminnallisia muutoshankkeita.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntynyt tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita, jotka toteutuessaan nostavat toimialan vuokratukustannuksia suunnitelmakaudella 2020 - 2029.

Alueiden elinvoimaisuutta lisätään kaupunkitoimijoiden tilojen yhteiskäytöllä. Tilojen kansalaiskäyttöä helpotetaan ja kulunvalvontaa tehostetaan. Varausjärjestelmiä sähköistetään ja yhtenäistetään yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Toimiala avaa tilojaan edelleen muiden käyttöön päiväkotien aukioloaikojen ja kouluajkojen ulkopuolella. Rakennushankkeiden tilasuunnittelussa ja kulunvalvonnassa huomioidaan muiden toimitiloja käyttävien tarpeet. Kaupunkitasolla yhteiskäytöllä saavutetaan kustannussäästöjä, kun toimialojen tilojen kokonaistilararve vähenee.

Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä

Kasvatuksen ja koulutuksen on vastattava ennalta yhteiskunnan ja työelämän tuleviin haasteisiin. Yhteiskunta ja työelämä ovat pitkälle digitalisoituneet ja muuttuvat kiihtyvällä tahdilla. Digitalisaatio tuo merkittävää pedagogista lisäarvoa oppijan kasvuun ja kehitykseen.

Opetuksen digitalisaatio on uusien opetussuunnitelmien toteuttamista ja pedagogisen toimintakulttuurin muutosta. Tämän muutoksen mahdollistaa toimiva tietoteknologinen ympäristö.

Opetuksen ja kasvatuksen digitalisaation edistämistä jatketaan asiakastarpeiden määrittelyllä yhdessä asiakkaiden kanssa. Työkaluina käytetään pedagogisia käyttökuvauksia, joiden pohjalta laaditaan yhdessä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa pedagogisen kehittämisen roadmap. Roadmap kuvaa koulun tai päiväkodin oman vision siitä, miten oppiminen uudistuu ja millä aikataululla. Roadmapin pohjalta otetaan innovatiivisia teknologiakokeiluita käytäntöön tietohallinnon kanssa. Pedagogiset käyttökuvaukset luovat lähtökohdan myös tilasuunnittelulle.

Keskeinen kehittämiskohde Lapsen opinpolku -palvelu tarjoaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta asiakasohjauksen, hakemisen ja sijoittamisen tulisi muodostaa sujuvan digitaalisesti toimivan kokonaisuuden, joka on asiakkaalle helppokäyttöinen, optimoi tarpeet ja resurssien käytön

Pedagogisen ja teknologisen osaamisen kehittäminen ja osaajien johtaminen jatkuvat edelleen vahvana. Muutosviestintä on keskeinen johtamisen työkalu.

Toimialan tietohallinto jatkaa tietojärjestelmäkokonaisuuden rakentamista koko toimialan tarpeista lähtien. Tämä tarkoittaa asiakastietojärjestelmän, sähköisten oppimisympäristöjen, digitaalisen oppimateriaalin ja tekoälypohjaisen analytiikan järjestelmäkehitystyötä. Helsingin kaupungin digitalisaatio-ohjelma tarjoaa perustan, jota toimialan digitalisaation jatkotyössä voidaan hyödyntää ja jonka avulla nykyaikaisissa moderneissa sähköisissä palveluissa tarvittava pilvitransformaatio voidaan toteuttaa. Lisäksi toimiala vastaa Helsingin kaupungin digitalisaatio-

ohjelman osana esiopetuspaikan tarjoamisesta proaktiivisesti kokeiluna 2020 ja myöhemmin kokonaisvaltaisena uudistettuna palveluna.

Digitalisaatio-ohjelmassa 2016-2019 toimitettiin kouluille ja varhaiskasvatukseen tietoteknisiä laitteita, joista ensimmäisten erien toteutus on elinkaarensa päässä jo vuonna 2020. Tietoteknisten laitteiden elinkaarisuunnitelma tehdään vuosille 2020-2023. Suunnitelman pohjalta laaditaan määrärahatarve osana talousarviosuunnittelua.

Ydintoiminnan digitalisaation edistäminen kehittää myös hallinnon prosesseja ja palveluita. Prosessien sähköistäminen päästä-päähän muuttaa ja suoraviivaistaa laajasti toimintaa ja edellyttää muutosjohtamista ja muutoskykyä koko organisaatiolta.

Helsingin kaupungin strategian mukaisesti toimialalla rakennetaan älykoulun toimintamalli, jossa innovoidaan ja toteutetaan tulevaisuuden pedagogisia ratkaisuja ja jossa teknologialla on merkittävä rooli uusien ratkaisujen toteutuksessa. Toimintamallin kehittämisessä hyödynnetään myös yritysyhteistyötä ja ketteriä kokeiluja, joissa toteutetaan malli ideasta kokeiluun ja selvitetään, kuinka kokeilusta päästään käytäntöön.

TALOUSARVION SEURANNASSA TARKASTELTAVAT TAVOITTEET

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnallisten tavoitteiden mittarit	Kaupunki-yhteiset yhteissuunnit-telun teemat
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>TAVOITE 1</p> <p>Mahdollista mme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.</p>	<p>Varhaiskasvatus Digitaalisen ryhmäportfolion käyttöön otetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön.</p> <p>Perusopetus Erityisen tuen oppilaista (integraatiossa ja erityisluokalla opiskelevat) aiempaa useammalle varmistetaan mahdollisuus opiskella omassa lähikoulussaan. Suomenkielisessä perusopetuksessa tavoite on 66%. Ruotsinkielisen perusopetuksen tavoite on +2 % vuoden 2019 osuuteen verrattuna. <i>Luvuissa ei oteta huomioon kaupunkitason keskitettyä erityisen tuen palvelua (TOI, POY, EAU, SLI, EKU, erityiskoulut, tuetut erityisluokat, sairaalaopetus).</i></p> <p>Suomenkielinen lukiokoulutus Jokaisessa lukiossa vähintään 20 % opiskelijoista on suorittanut oppiainerajat ylittävän kurssin, jonka useamman eri aineen opettajat tai erityisopettaja ja aineryhmän opettajat ovat suunnitelleet ja toteuttaneet yhdessä.</p> <p>Ruotsinkielinen lukiokoulutus Aineopettajat pitävät henkilökohtaisen oppimiskeskustelun vähintään 95 %:n kanssa aloittavista opiskelijoista. Keskustelut järjestetään kolmen ensimmäisen jakson jälkeen kevään 2020 aikana.</p> <p>Ammatillinen koulutus Negatiivinen keskeyttäminen vähenee yhden prosenttiyksikön vuoteen 2019 verrattuna.</p> <p>Vapaa sivistystyö Verkkokurssien ja -lentojen määrä kasvaa vähintään 20% vuoteen 2019 verrattuna.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Osallisuus</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Työllisyys</p>
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>TAVOITE 2</p> <p>Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p>	<p>Varhaiskasvatus Jokainen varhaiskasvatusyksikkö toteuttaa vähintään yhden ainakin kaksi viikkoa kestävän laaja-alaisen ilmiöpohjaisen kokonaisuuden, jossa liikutaan ja käytetään koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p> <p>Perusopetus (yhteinen tavoite kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa) Luodaan yhteistyörakenteet kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen välille. Tavoitteena on, että jokaisella perusopetuksen alueella on luotu kulttuuripolut, joissa on toimintaa jokaiselle vuosiluokalle. Toimintaa on toteutettu jokaisessa koulussa vähintään yhdellä vuosiluokalla.</p> <p>Lukiokoulutus Nuorten lukiokoulutus: Vähintään 95 % opiskelijoista osallistuu aineenopettajan ja opiskelijoiden yhdessä suunnittelemiin opetussuunnitelman mukaisiin opintokäynteihin. (yritykset, työpaikat, korkeakoulut) Aikuisten lukiokoulutus: Vähintään 30 %:ssa lukion kursseja toteutetaan opintokäynti.</p> <p>Ammatillinen koulutus Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa 10 000 päivällä verrattuna vuoteen 2019.</p> <p>Vapaa sivistystyö Kurssilaisten määrä kasvaa Koillis- ja Itä-Helsingin alueilla vähintään 5% verrattuna vuoteen 2019.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Liikkumisohjelma</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Osallisuus</p>

Toimialojen yhteiset tavoitteet

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Toimialojen yhteisten tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Maailman toimivin kaupunki	Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) tavoite: Lisätään yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta edistäviä harraste- ja vapaa-ajan toimintaa kouluihin ja muihin lasten ja perheen arkiympäristöihin.	Mukana-ohjelma Palvelujen saavutettavuus Osallisuus Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Liikkumisohjelma
		Yhteinen tavoite sosiaali- ja terveystoimen kanssa: Vahvistetaan ennalta ehkäisevää työtä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyömuotona, etsitään uusia yhteistyön tapoja, lisätään palveluohjausta ja tiedotusta lapsiperheiden sosiaaliohjauksesta. Kokeilut aloitetaan Koillis-Helsingissä alueellisen varhaiskasvatuksen ja lapsiperheiden sosiaaliohjauksen yhteistyönä.	Mukana-ohjelma Harrastustoiminta Osallisuus Liikkumisohjelma Palvelujen saavutettavuus
		Yhteinen tavoite sosiaali- ja terveystoimen kanssa: <ul style="list-style-type: none"> Suunnitellaan yhdessä sosiaali- ja terveystoimen kanssa lasten mielenterveysongelmien palveluketju ja käynnistetään se tehtävän suunnitelman mukaisesti portaittain. Suunnitellaan yhdessä sosiaali- ja terveystoimen ja HUS:n kanssa nuorten mielenterveysongelmien palveluketju ja käynnistetään se tehtävän suunnitelman mukaisesti portaittain. 	Mukana-ohjelma Palvelujen saavutettavuus Osallisuus Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Liikkumisohjelma
Uudistuvat palvelut	Alueiden elinvoimaisuus, kaupunki-rakenteen toiminnallisuus	Yhteinen tavoite kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa: Kolmessa koulussa kokeillaan tilavarausta, maksamista ja kulunvalvontaa digitaalisesti yhteistyössä kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa yhteistyössä.	Asukaslähtöisyys Harrastustoiminta Osallisuus Elävät kaupunginosat Kaupungin tilojen käyttö

Asiakas- ja suoritemäärät sekä tunnusluvut

Asiakas- ja suoritemäärät

	TP 2018	TA 2019	Ennuste 2019	2020 TAE	Muutos TA 2019 - TAE 2020	Muutos TA 2019 - TAE 2020	2021 TSE	2022 TSE
VARHAISKASVATUS								
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset 31.12.	39 520	40 346	39 919	38 842	-1 504	-3,73 %	38 669	38 805
Suomenkielinen varhaiskasvatus	37 307	38 008	37 575	36 443	-1 565	-4,12 %	36 246	36 382
Omissa päiväkodeissa	23 698	24 868	24 670	24 110	-758	-3,0 %	24 282	24 457
Ostopalvelupäiväkodeissa (sis. maksusit.)	448	350	400	400	50	14,3 %	400	400
Perhepäivähoidossa	782	800	730	607	-193	-24,1 %	521	500
Lasten kotihoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	7 812	7 140	7 250	6 751	-389	-5,4 %	6 379	6 323
Yksityisen hoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	3 666	3 850	3 675	3 875	25	0,6 %	4 014	4 102
Kerhoissa	901	1 000	850	700	-300	-30,0 %	650	600
Lapsia esiopetuksessa	5 506	5 720	5 720	5 680	-40	-0,7 %	5 630	5 650
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	2 213	2 338	2 344	2 399	61	2,6 %	2 423	2 423
Omissa päiväkodeissa	1 917	2 033	2 038	2 105	72	3,5 %	2 129	2 129
Ostopalvelupäiväkodeissa (sis. maksusit.)	214	210	210	210	0	0,0 %	210	210
Perhepäivähoidossa	82	95	96	84	-11	-11,6 %	84	84
Lapsia esiopetuksessa	466	480	487	450	-30	-6,3 %	476	460
KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA	11 086	10 690	10 646	11 924	1 234	11,5 %	12 270	12 567
Koululaisten iltapäivätoiminta leikkipuistoissa	3 728	3 200	3 040	3 864	664	20,8 %	3 910	3 897
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	1 448	1 400	1 150	1 200	-200	-14,3 %	1 400	1 600
Perusopetuslain mukaisessa muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	5 574	5 800	6 100	6 500	700	12,1 %	6 600	6 700
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	336	290	356	360	70	24,1 %	360	370
PERUSOPETUS	42 530	44 069	43 867	45 033	964	2,2 %	46 424	47 751
Suomenkielinen perusopetus	38 975	40 387	40 181	41 194	807	2,0 %	42 422	43 614
Ruotsinkielinen perusopetus	3 555	3 682	3 686	3 839	157	4,3 %	4 002	4 137
LUKIOKOULUTUS	8 580	8 601	8 694	8 799	198	2,3 %	8 879	8 910
Suomenkielinen lukiokoulutus	7 327	7 380	7 442	7 545	165	2,2 %	7 625	7 656
Lukiokoulutus	7 280	7 326	7 389	7 491	165	2,3 %	7 571	7 602
Valmistava opetus	47	54	53	54	0	0,0 %	54	54
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 253	1 221	1 252	1 254	33	2,7 %	1 254	1 254
AMMATILLINEN KOULUTUS	9 998	9 119	9 119	9 119	0	0,0 %	9 119	9 119
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	7 636	7 147	7 147	7 147	0	0,0 %	7 147	7 147
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus								
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina	98	132	132	132	0	0,0 %	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	88	40	40	40	0	0,0 %	40	40
valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus	281							
oppisopimuskoulutus	1 895	1 800	1 800	1 800	0		1 800	1 800
VAPAA SIVISTYSTYÖ								
Suomenkielinen vapaa sivistystyö								
Opetustunnit	101 227	101 500	101 500	106 000	4 500	4,4 %	106 000	106 000
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit		1 062	1 062	1 412	350	33,0 %	1 412	1 412
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	87 095	78 000	78 000	83 000	5 000	6,4 %	83 000	83 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö								
Opetustunnit	22 613	22 500	22 500	22 100	-400	-1,8 %	22 100	22 100
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit		0	400	400	400		400	400
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	15 488	17 000	17 000	17 000	0	0,0 %	17 000	17 000
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	123 840	124 000	125 462	129 912	5 912	4,8 %	129 912	129 912
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	102 583	95 000	95 000	100 000	5 000	5,3 %	100 000	100 000
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät								
- Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	626	504	494	494	-10	-2,0 %	494	494
- Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	8 750	8 829	9 043	9 043	214	2,4 %	9 043	9 043

Vaikuttavuus

	TP 2018	TA 2019	Ennuste 2019	2020 TAE	2021 TSE	2022 TSE
Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus						
Osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidon tuki)						
- 0-2 –vuotiaat	68 %		67 %	67 %	67 %	68 %
- 3-5- vuotiaat	94 %		94 %	95 %	95 %	96 %
- 5- vuotiaat	96 %		96 %	95 %	96 %	97 %
- 6- vuotiaat	96 %		97 %	97 %	97 %	97 %
- 0-6-vuotiaat	83 %		84 %	84 %	85 %	86 %
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki)						
- 0-2 –vuotiaat	32 %	33 %	33 %	34 %	35 %	36 %
- 3-5- vuotiaat	90 %	90 %	91 %	92 %	93 %	94 %
- 5- vuotiaat	94 %	94 %	94 %	94 %	95 %	96 %
- 6- vuotiaat	95 %	97 %	96 %	96 %	96 %	96 %
Osallistumisaste kaupungin suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)						
- 0-2 –vuotiaat	27 %	28 %	28 %	28 %	29 %	30 %
- 3-5- vuotiaat	78 %	78 %	78 %	79 %	79 %	80 %
- 5- vuotiaat	81 %	83 %	81 %	81 %	81 %	82 %
- 6- vuotiaat	86 %	88 %	87 %	87 %	87 %	87 %
Osallistumisaste kaupungin ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)						
- 0-2 –vuotiaat	38 %	38 %	39 %	40 %	40 %	40 %
- 3-5- vuotiaat	88 %	90 %	89 %	89 %	89 %	89 %
- 5- vuotiaat	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %
- 6- vuotiaat	107 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki						
- 0-2 –vuotiaat	4 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- 3-5- vuotiaat	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	13 %
- 5- vuotiaat	12 %	11 %	12 %	12 %	12 %	12 %
- 6- vuotiaat	8 %	7 %	8 %	8 %	8 %	8 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto kodinhoidontuki						
- 0-2 –vuotiaat	36 %	33 %	34 %	33 %	32 %	32 %
- 3-5- vuotiaat	4 %	3 %	3 %	3 %	2 %	2 %
- 5- vuotiaat	2 %	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %
- 6- vuotiaat	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %

	TP 2018	TA 2019	Ennuste 2019	2020 TAE	2021 TSE	2022 TSE
Suomenkielinen perusopetus						
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	99 %	98 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat	93 %	86 %*	93 %	93 %	93 %	93 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat	84 %	75 %*	84 %	84 %	84 %	84 %
*) ei sisällä sopimus-, yksityis-, eikä valtionkouluja						
Ruotsinkielinen perusopetus						
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat	98 %	89 %*	97 %	97 %	97 %	97 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat	95 %	89 %*	95 %	95 %	95 %	95 %
*) ei sisällä sopimus-, yksityis-, eikä valtionkouluja						
Suomenkielinen lukiokoulutus						
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon)	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Läpäisyaste	83,3 %	85,4 %	85,4 %	85,4 %	85,4 %	85,4 %
Keskeyttäminen negatiivinen	3,0 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Ruotsinkielinen lukiokoulutus						
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon)	0,3 %	0,0 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Läpäisyaste	98,5 %	93 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Keskeyttäminen negatiivinen	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %
Ammatillinen koulutus						
Keskeyttämiset, negatiiviset	11,1 %	10,3 %	9,2 %	8,2 %	8,2 %	8,2 %
Järjestämisluvan käyttöaste	98,6 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Yksikkökustannukset, tuottavuuskehitys sekä tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut

Yksikkökustannukset

	Ennuste					
	2018 TP	2019 TA	2019	2020 TAE	2021 TSE	2022 TSE
Varhaiskasvatus, esiopetus ja leikkiopisto sekä iltapäivätoiminta						
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)						
Suomenkielinen varhaiskasvatus	9 445	9 671	9 804	10 341	10 623	10 877
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	11 168	11 454	10 953	12 035	12 413	12 783
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija)						
Suomenkielinen esi- ja perusopetus	9 170	9 440	9 541	9 713	9 975	10 212
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	7 521	8 125	8 157	8 529	8 759	8 980
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus	9 923	10 291	10 720	10 355	10 596	10 848
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	8 387	8 906	9 540	9 318	9 658	10 000
Ammatillinen koulutus **	11 997	14 243	12 767	13 375	13 863	14 353
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti)						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	138	124	125	122	127	130
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	127	143	147	140	145	149

*) kyseessä suomenkielisen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen keskimääräinen hinta

***) 2020 TAE opiskelijavuodet 9998

Tuottavuus

	Ennuste					
	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus						
2018=100						
Suoriteindeksi	100,0	102,2	101,5	101,5	102,8	104,1
Kustannusindeksi	100,0	103,5	104,2	105,7	110,1	113,9
Tuottavuusindeksi	100,0	98,7	97,4	96,0	93,4	91,4

Tuottavuus on laskettu huomioiden suoritteet ja kustannukset kaupungin itse tuottamissa varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluissa.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2018–2022

	Ennuste					
	2018	2019	2019	2020	2021	2022
htm²/asiakas						
Päiväkodit	9,71	9,65	9,65	10,15	10,32	10,62
Peruskoulut	12,08	11,84	11,84	11,63	11,30	11,11
Lukio	9,27	9,33	9,33	9,14	9,54	9,23
Stadin ammattiopisto	15,08	15,59	15,59	15,59	15,59	16,38
Työväenopistot	0,90	0,97	0,97	0,93	0,93	0,93

B TALOUSARVIOEHDOTUKSEN PERUSTELUT

B-osa sisältää toimialan rahoituslaskelman, henkilöstömääräsuunnitelman sekä A-osan talousarvioehdotuksen erittelyn palvelukokonaisuuksittain. B-osaa ei sisällytetä kaupungin talousarvioon. B-osa on alustava perusteluosa joulukuussa 2020 kasvat- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi laadittavalle vuoden 2020 tulosbudjetille.

Toimialan rahoituslaskelma

	TB	Ennuste	TAE	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE	TSE
	2019	2019	2020	1 000 €	%	2021	2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNTITULOT	10 313	10 291	10 521	208	2 %	10 521	10 521
MAKSUTULOT	38 599	39 719	39 984	1 385	4 %	39 984	39 984
TUET JA AVUSTUKSET	8 232	11 853	8 463	231	3 %	8 463	8 463
VUOKRATULOT	239	320	187	-52	-22 %	187	187
MUUT TOIMINTATULOT	73	97	24	-49	-67 %	24	24
TULOT YHTEENSÄ	57 456	62 280	59 179	1 723	3 %	59 179	59 179
PALKAT	480 726	480 757	498 677	17 951	4 %	518 987	539 613
HENKILÖSIVUMENOT	129 330	130 535	135 559	6 229	5 %	141 012	146 571
PALVELUJEN OSTOT	243 649	250 633	253 567	9 918	4 %	262 468	271 458
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	25 787	25 493	24 245	-1 542	-6 %	25 300	26 339
AVUSTUKSET	83 589	83 301	80 636	-2 953	-4 %	82 615	85 058
VUOKRAT	228 273	227 761	244 740	16 467	7 %	255 508	266 246
MUUT MENOT	2 072	1 548	1 190	-882	-43 %	1 222	1 261
MENOT YHTEENSÄ	1 193 425	1 200 028	1 238 614	45 189	4 %	1 287 114	1 336 546
TOIMINTAKATE	-1 135 969	-1 137 748	-1 179 435	-43 466	4 %	-1 227 935	-1 277 367

Toimialan henkilöstömääräsuunnitelma

Toimialan henkilöstömääräsuunnitelmaan vaikuttavat periaatteet on kuvattu A-osassa.

	2 018	TB 2019	TAE 2020*	TSE 2021	TSE 2022
KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	6 545	12 977	13 827	13 970	14 108
VARHAISKASVATUS- JA ESIOPETUS, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ **)	-	5 580	6 181	6 171	6 192
Päiväkodin johtajat		170	171	172	173
Varhaiskasvatuksen opettajat		1 690	2 044	2 124	2 229
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat		2 443	2 694	2 618	2 538
Kasvatusta tukeva henkilöstö		923	863	849	843
Leikkipuisto- ja koululaisten iltapäivätoiminnan henkilöstö		341	397	397	397
Palvelukokonaisuuden johto		12	12	12	12
PERUSOPETUS, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	3 480	4 152	4 275	4 408	4 512
Perusopetuksen rehtorit ja apulaisrehtorit	3 016	104	112	115	115
Opetushenkilöstö	340	3 482	3 581	3 695	3 784
Koulunkäyntiavustajat (sis. ohjaajat, koulunvalmentajat)	107	406	419	432	444
Psykologit ja kuraattorit	17	148	151	154	157
Palvelukokonaisuuden johto ja hallinto (sis. 5 erityissuunnittelijaa)		12	12	12	12
LUKIO- JA AMMATILLINEN KOULUTUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	1 626	1 773	1 777	1 779	1 779
Lukiokoulutuksen rehtorit ja apulaisrehtorit		19	21	24	24
Lukiokoulutuksen opetushenkilöstö (sis. 2 monikielistä ohjaajaa, projektikoordinaattorin)	474	481	488	485	485
Stadin ammatti- ja aikuisopiston rehtorit, apulaisrehtorit ja koulutuspäälliköt		37	37	37	37
Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetushenkilöstö	841	900	895	895	895
Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetusta tukeva henkilöstö	127	135	135	135	135
Psykologit ja kuraattorit	55	78	78	82	82
Työväenopiston apulaisrehtori ja koulutuspäälliköt		4	4	4	4
Työväenopiston opetushenkilöstö	112	105	105	105	105
Työväenopiston opetusta tukeva henkilöstö	12	9	9	7	7
Palvelukokonaisuuden johto	5	5	5	5	5
RUOTSINKIELISET PALVELUT, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	880	916	1 035	1 054	1 067
Päiväkodin johtajat	390	15	14	14	14
Varhaiskasvatuksen opettajat		126	160	173	183
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat		209	221	209	199
Kasvatusta tukeva henkilöstö		51	52	52	52
Varhaiskasvatuksen henkilöstö yhteensä		401	447	448	448
Perusopetuksen rehtorit ja apulaisrehtorit		9	12	13	13
Perusopetuksen opetushenkilöstö	304	310	362	375	385
Koulunkäyntiavustajat	26	34	40	43	46
Psykologit ja kuraattorit		11	11	11	11
Perusopetuksen henkilöstö yhteensä		364	425	442	455
Lukiokoulutuksen rehtorit ja apulaisrehtorit		3	4	4	4
Lukiokoulutuksen opetushenkilöstö	87	84	90	91	91
Psykologit ja kuraattorit	14	5	7	7	7
Lukion henkilöstö yhteensä		92	101	102	102
Arbiksen opetushenkilöstö	19	19	23	23	23
Arbiksen opetusta tukeva henkilöstö	9	9	8	8	8
Arbiksen henkilöstö yhteensä		28	31	31	31
Palvelukokonaisuuden johto	5	5	5	5	5
Palvelukokonaisuuden asiantuntija- ja toimistohenkilöstö	26	26	26	26	26
Palvelukokonaisuuden johto ja hallinto		31	31	31	31
HALLINTO JA TUKIPALVELUT, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	522	519	521	521	521
Projekti- ja muu tilapäinen henkilöstö	37	37	37	37	37

*) TB 2019 luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia vuoden 2020 TAE -lukujen kanssa. Määräaikaisten henkilöiden määrään sisältyvät vuodesta 2020 alkaen myös sijaiset, jolloin henkilöstömäärässä on mukana sekä tehtävän vakinainen haltija että hänen sijaisensa.

**) Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kokonaishenkilöstömäärän vähenemistä vuonna 2021 selittää vuonna 2020 päättyvät määräaikaisen hanke- ja oppisopimushenkilöstön työsuhteet.

Talousarviossa varaudutaan seuraaviin muutoksiin verrattuna vuoteen 2019

Asiakasmäärät

Kaupungin itse tuottamien palveluiden asiakasmäärä kasvaa hieman, noin 400 lapsella ja nuorella vuoden 2019 talousarvioon verrattuna. Varhaiskasvatuksen asiakasmäärän ennustetaan pienenevän uusimman väestöennusteen mukaisesti 1 500 lapsella. Kaupungin päiväkotien lapsimäärän ennakoidaan olevan noin 700 lasta vähemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa. Perusopetuksen asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 950 oppilaalla ja lukioiden 200 opiskelijalla. Perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 1 200 lapsella.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä on 8 947. Todennäköistä on, että viime vuosien tapaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Helsingille n. 1000 opiskelijavuoden harkinnanvarainen lisäyksen järjestämislupa.

Asiakasmäärän muutoksista johtuviin suoriin lisäkustannuksiin eli henkilöstömenoihin sekä palveluihin ja tarvikkeiden hankintaan on varattu lisäresursseja kokonaisuudessaan 3,4 miljoonaa euroa. Talousarviossa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden pidentämiseen.

Tilavuokrat

Uusista tiloista ja tilojen perusparannuksista johtuviin lisävuokriin on varauduttu kaupunkiympäristön toimialan antaman arvion mukaisesti noin 16,5 miljoonalla eurolla (kasvua 7,9 % verrattuna vuoteen 2019).

Hintatason nousu

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu keskimääräiseen 2,25 % hintatason nousuun, jonka kokonaisvaikutus on 27,7 miljoonaa euroa. Tätä ennustetta on käytetty arviona yleisestä hintatason noususta muissa kuin henkilöstömenoissa ja vuokrissa, kaupunginkanslian linjausten mukaisesti.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Talousarvioehdotuksessa on varattu määrärahoja kaupunkistrategian toteuttamiseen 16 miljoonaa euroa. Tämä on noin 1,7 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa. Menoja lisäävät erityisesti syksyllä 2018 käynnistyneen kielenopetuksen tarjonnan asteittainen laajeneminen.

Toisen asteen maksuttomuus

Talousarvioehdotukseen on varattu 2 miljoonaa euroa toisen asteen maksuttomuuden edistämiseen. Summa on sama kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Ulkoisen rahoituksen hankkeet

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu ulkoisen rahoituksen hankkeisiin, joista on ollut päätös olemassa raamin antamishetkellä. Kokonaisvaraus on 2,1 miljoonaa euroa.

Muut lisäkustannuksia aiheuttavat toimenpiteet

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu varhaiskasvatustalouden edellyttämän henkilöstörakenteen muutoksen aiheuttamiin kustannuksiin. Lisäksi määrärahavaraus on tehty varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden suurten yksiköiden johtamisjärjestelmän muutokseen sekä maahanmuuttajille suunnatun strategian mukaisen Kotiva-toiminnan jatkamiseen.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu henkilöstömäärän kasvusta johtuviin lisäkustannuksiin (työterveyshuolto, palkanlaskenta) sekä kaupunkiyhteisen suunnittelujärjestelmän Taskun käyttöönottoon.

Määrärahavaruudet on tehty kiinteistöjen käyttäjäpalvelumaksujen kasvuun ja kulunvalvontaan. Lisäksi määrärahoja on varattu tietohallintoon asiakastietojärjestelmään, oppimisalustoihin ja oppimateriaaleihin liittyviin kehittämishankkeisiin ja tietoliikennepalveluiden osittaiseen ulkoistukseen.

Kaiken kaikkiaan edellä lueteltuihin muutoksiin on varauduttu 11 miljoonalla eurolla.

Henkilöstömäärä

Asiakasmäärän vähäisestä kokonaiskasvusta johtuen toimialan henkilöstömäärä kasvaa maltillisesti. Eniten kasvua tapahtuu perusopetuksessa.

Talousarvioehdotuksessa on huomioitu henkilöstömäärän kasvusta johtuva kasvu, kilpailukykysovimuksen vaikutukset, prosentin suuruinen kertapalkkiovaraus sekä yllämainitut henkilöstökuluihin vaikuttavat tekijät.

Tuottavuustoimenpiteet

Talousarvioehdotuksen kasvu kattaa käytännössä pakolliset menot eli asiakasmäärän kasvusta aiheutuvat menot, hintatason nousun sekä vuokramenojen kasvun.

Muiden välttämättömien menojen kattaminen talousarvioehdotuksen puitteissa on rahoitettu talousarvioehdotukseen sisällytetyillä tuottavuustoimenpiteillä eli vähentämällä palvelujen järjestämisen kustannuksia. Yhteensä tuottavuustoimenpiteet alentavat kustannuksia 0,5 % eli noin 6 miljoonalla eurolla.

Varhaiskasvatukselle ei voida asettaa tuottavuustavoitetta, johtuen toiminnan lakisääteisyydestä ja henkilöstö- ja ryhmäkokomitoituksesta. Peruskouluille, lukioille, ammatilliselle koulutukselle ja vapaalle sivistystyölle on asetettu tuottavuustavoite, jonka toteuttamisesta päätetään koulu- ja oppilaitostasolla.

Käytännössä tuottavuustavoitteen toteuttaminen edellyttää henkilöstökustannusten vähentämistä. Peruskouluissa tämä näkyy jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentämisenä ja ryhmäkokoja kasvattamisena. Lukioissa tuottavuuden lisääminen tarkoittaa kurssitarjonnan tuotantotapojen kehittämistä sekä lukioiden yhteisten kurssien tarjonnan lisäämistä. Ammatillisen koulutuksen tuottavuutta parannetaan kasvattamalla työelämässä oppimisen osuutta opinnoista sekä tilankäyttöä tehostamalla järjestämällä opetusta kello 8 – 20 ympäri vuoden. Vapaassa sivistystyössä tehostetaan tilankäyttöä ja kehitetään tarjonnan tuotantotapoja.

Talousarviossa ei ole varauduttu seuraaviin toimenpiteisiin/ 17 285 000 euroa

Työehtosopimusmuutosten vaikutukset henkilöstökuluihin/4 200 000 euroa

- Varhaiskasvatuksen opettajien suunnitteluajan pidennykseen työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman kvtes-muutoksen mukaiseksi 3 500 000 €
- Epäpätevyystarkistusten vaikutukseen henkilöstökuluihin, 700 000 €

Strategian edellyttämät lisäresurssit/ 5 625 000 euroa

- Toisen asteen maksuttomuuden laajentaminen uusille opiskelijoille, lisätarve 5 400 000 € kaikki oppilaitokset, joista 3 800 000 € kaupungin omat oppilaitokset
- Englanninkielisen opetuksen nopeampi strategian mukainen laajentaminen Ressun peruskoulussa. Vuokratustannukset uusien tilojen osalta ja henkilöstökustannukset, jos opetusta laajennetaan samanaikaisesti useammalla vuosiluokalla, 225 000 €

Kasvatus ja opetus/ 4 010 000 euroa

- Opetussuunnitelmauudistuksen mukainen oppimateriaalien uudistaminen 2,0 miljoonaa €
- Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnan vahvistaminen, 200 000 €
- Varhaiskasvatuksen asiakasohjauksen uudistaminen ja keskittäminen, 500 000 €
- Varhaiskasvatushenkilöstön saatavuuden turvaaminen. Rekrytointi, markkinointi ja viestintä 500 000 €
- Varhaiskasvatuksen pitkän aukiolon yksiköiden mitoitukseen vahvistamiseen palvelujen ja työhyvinvoinnin turvaamiseksi, 200 000 €
- Helsinki Education Week -tapahtuman toteuttaminen 120 000 €
- Lukiokoulutuksen uudistaminen vastaamaan uutta lainsäädäntöä 100 000 €
- Ammatillisen koulutuksen yrittäjyyttä- ja digitalisuutta painottava menetelmä, joka toteutetaan työelämälähtöisiä HUB oppimis- ja opetusympäristöjä sekä CRM asiakkuudenhallintajärjestelmää hyödyntäen. 390 000 €

Oppimisen tuki ja ohjaus/ 3 450 000 euroa

- Erityisavustajien ja erityisopettajien lisääminen 2,0 miljoonaa €
- Perusopetuksen opinto-ohjauksen mitoituksen muuttaminen 200 oppilasta/opinto-ohjaaja (nyk. 250/ opo) 650 000 €
- Monikielisten ohjaajien lisääminen 100 000 euroa
- Myönteisen erityiskohtelun (positiivisen diskriminaation) määrärahojen lisäys lukioille 200 000 €
- Psykologi ja kuraattorihenkilöstön lisääminen 500 000 €

TALOUSARVIOEHDOTUKSEN ERITTELY PALVELUKOKONAISUUKSITTAIN

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus

	TB	Ennuste	TAE	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE	TSE
	2019	2019	2020	1 000 €	%	2021	2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNTITULOT	2 042	2 042	2 129	87	4 %	2 129	2 129
MAKSUTULOT	31 637	32 637	33 014	1 377	4 %	33 014	33 014
TUET JA AVUSTUKSET	0	400	0	0	0 %	0	0
VUOKRATULOT	109	109	113	4	4 %	113	113
MUUT TOIMINTATULOT	12	12	12	0	0 %	12	12
TULOT YHTEENSÄ	33 800	35 200	35 268	1 468	4 %	35 268	35 268
PALKAT	165 044	164 611	170 815	5 771	3 %	174 905	180 117
HENKILÖSIVUMENOT	46 615	47 369	48 214	1 599	3 %	49 368	50 840
PALVELUJEN OSTOT	52 932	54 513	53 143	211	0 %	54 415	56 037
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	4 450	4 450	4 400	-50	-1 %	4 505	4 640
AVUSTUKSET	74 174	74 174	70 820	-3 354	-5 %	72 516	74 677
VUOKRAT	54 026	54 026	61 317	7 291	13 %	62 785	64 656
MUUT MENOT	834	834	850	16	2 %	870	896
MENOT YHTEENSÄ	398 075	399 977	409 559	11 484	3 %	419 365	431 862
TOIMINTAKATE	-364 275	-364 777	-374 291	-10 016	3 %	-384 097	-396 594

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielisiä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluja, suomenkielistä iltapäivä- ja leikkipuistotoimintaa sekä perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa kaupungin avustamana toimintana. Palvelukokonaisuus vastaa koko kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta. Lisäksi palvelukokonaisuus vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta ja kehitysvammaisten ja autististen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatus- ja esiopetusalueita on kymmenen.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2019 talousarvioon

Varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 36 400 asiakkaalle, mikä on 1500 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2019, josta kaupungin omien palveluiden osuus on 700 lasta. Varhaiskasvatuksen asiakasmääräennusteisiin vaikuttaa syntyvyyden lasku. Asiakasmäärän ennustamista vaikeuttaa 5 -vuotiaiden osa-aikaisen maksuttomuuden sekä kotihoidon tuen Helsinki-lisän poisto vaikutukset. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluihin vaikuttaa työllisyys ja perheiden valinnat eri varhaiskasvatusmuotojen välillä. Helsingin strategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä vieraskielisiä lapsia noin 5500 eli noin 22 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen määrän (tällä hetkellä 6 %) arvioidaan pysyvän ennallaan. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa noin 1 400 lasta.

Asiakasmäärän muutos vähentää määrärahoja 9,6 miljoonaa euroa.

Perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan oppilaita ennustetaan olevan noin 11 900, joista kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa on 1 200 ja muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa 6 500 oppilasta. Lisäksi leikkipuistojen iltapäivätoiminnassa on 3 800 oppilasta. Iltapäivätoiminnan oppilasmäärä kasvaa 1 200 oppilaalla. Suurin osa kasvusta tapahtuu avustettavassa iltapäivätoiminnassa.

Tilavuokrien korotuksiin on varattu määrärahaa 7,3 miljoonaa euroa. Pääosa korotuksista johtuu uusista tiloista. Viime vuosina varhaiskasvatuksessa ei ole ollut riittävästi tilapaikkoja. Uudet päiväkodit kohdennetaan alueellisesti palvelutarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksen varsinaisen henkilöstön määrä laskee 120 henkilöllä, johtuen lapsimäärän laskusta. Henkilöstömäärää tarkastellaan lapsimäärää vastaavaksi. Tilannetta seurataan täyttöasteen kautta.

Uusi varhaiskasvatuslaki vaikuttaa henkilöstön rakenteeseen kasvattaen varhaiskasvatuksen opettajien suhteellista määrää henkilöstöstä. Varhaiskasvatuslain edellyttämään henkilöstörakenteen muutokseen on varattu 1,7 miljoonaa euroa. Talousarviokaudella jatketaan toimenpiteitä varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien saatavuuden parantamiseksi. Suurten varhaiskasvatusyksiköiden johtamisjärjestelmän muutokseen on varattu 0,8 miljoonaa euroa.

Maahanmuuttajataustaisten kotivanhempien (Kotiva) kielenopetuksen aikana tapahtuvaan lastenhoitopalveluun on varattu 0,25 miljoonaa euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on 9 375 000 euroa järjestöavustuksiin, josta varhaiskasvatuksen osuus on 85 000 euroa. Varhaiskasvatuksen järjestöavustuksilla on tuettu alle kouluikäisten lasten varhaiskasvatuspalveluja täydentävää lastenhoitopalvelua ja varhaiskasvatuspalvelujen rinnalla arkisin päiväaikaan toteutettavaa kerhotoimintaa.

Helsingin strategian mukaisesti varhaiskasvatukseen osallistumista pidetään tärkeänä ja tavoitteena on osallistumisasteen nostaminen. Varhaiskasvatus luo tasavertaiset mahdollisuudet lapsille ja vähentää syrjäytymistä. Se takaa myös lapselle yhtenäisen opinpolun varhaiskasvatuksesta kouluun. Tästä johtuen varhaiskasvatukseen erikseen kohdennettua järjestöavustuksen tarpeellisuutta selvitetään ja mahdolliset muutostarpeet sisällytetään lautakunnan tulosbudjettiesitykseen 2020.

Varhaiskasvatukselle ei voida asettaa tuottavuustavoitetta, johtuen toiminnan lakisääteisyydestä ja henkilöstö- ja ryhmäkokomitoituksesta.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus

	TB	Ennuste	TAE	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE	TSE
	2019	2019	2020	1 000 €	%	2021	2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNITULOT	4 600	4 600	4 600	0	0 %	4 600	4 600
MAKSUTULOT	800	800	800	0	0 %	800	800
TUET JA AVUSTUKSET	4 030	4 030	4 100	70	2 %	4 100	4 100
VUOKRATULOT	40	40	0	-40	-100 %	0	0
MUUT TOIMINTATULOT	30	30	0	-30	-100 %	0	0
TULOT YHTEENSÄ	9 500	9 500	9 500	0	0 %	9 500	9 500
PALKAT	169 576	170 034	172 822	3 246	2 %	183 040	192 888
HENKILÖSIVUMENOT	43 845	43 776	45 247	1 402	3 %	47 923	50 500
PALVELUJEN OSTOT	42 891	43 143	43 931	1 040	2 %	46 528	49 032
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	8 590	8 628	9 225	635	7 %	9 770	10 296
AVUSTUKSET	0	1	0	0	0 %	0	0
VUOKRAT	98 233	98 236	104 717	6 484	7 %	110 909	116 876
MUUT MENOT	171	171	0	-171	-100 %	0	0
MENOT YHTEENSÄ	363 306	363 988	375 942	12 636	3 %	398 170	419 592
TOIMINTAKATE	-353 806	-354 488	-366 442	-12 636	4 %	-388 670	-410 092

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta ja muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta ja perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltopalvelut tuottavat esi- ja perusopetuksen yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2019 talousarvioon

Perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 41 200 oppilaalle. Perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan kasvavan 800 oppilaalla verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista on tällä hetkellä vieraskielisiä 22 %, eli 9000 oppilasta. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 12 %:ssa, yhteensä vajaa 5000 oppilasta.

Oppilasmäärän kasvuun on varattu määrärahoja 6,5 miljoonaa euroa. Varaus kattaa opetushenkilöstön palkat, tarvikkehankinnat sekä kuljetus- ja ruokailukustannukset. Lisäksi siihen sisältyy ennakoitu lisäystarve vieraskielisten oppilaiden valmistavassa opetuksessa ja suomi toisena kielenä opetuksessa sekä erityisen tuen oppilaiden palvelut.

Henkilöstön määrän ennakoitaan kasvavan 120 henkilöllä. Suurten peruskoulujen johtamisjärjestelmän muutoksen on varattu 0,5 miljoonaa euroa.

Kaupunkistrategian toimenpiteisiin kieltenopetuksen laajentamiseksi on varattu 1,1 miljoonaa euroa, josta suurin osa menee kaikille ensimmäisen luokan oppilaille varhennetun A1-kielen opetukseen.

Tilavuokrien korotuksiin ja uusien tilojen vuokriin on varattu 6,5 miljoonaa euroa.

Perusopetuksen tuottavuustavoite toteutetaan vähentämällä jako- ja kerhotunteja sekä samanaikaisopetusta ja ryhmäkokoja kasvattamalla.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus

	TB 2019	Ennuste 2019	TAE 2020	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE 2021	TSE 2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNITULOT	2 821	2 799	2 855	34	1 %	2 855	2 855
MAKSUTULOT	1 906	2 036	1 880	-26	-1 %	1 880	1 880
TUET JA AVUSTUKSET	1 212	4 062	1 314	102	8 %	1 314	1 314
VUOKRATULOT	70	151	74	4	6 %	74	74
MUUT TOIMINTATULOT	11	35	12	1	9 %	12	12
TULOT YHTEENSÄ	6 020	9 083	6 135	115	2 %	6 135	6 135
PALKAT	88 430	87 600	92 089	3 659	4 %	95 462	98 622
HENKILÖSIVUMENOT	23 519	23 312	25 131	1 612	7 %	26 049	26 915
PALVELUJEN OSTOT	22 814	25 680	23 640	826	4 %	24 520	25 352
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	7 173	6 922	7 428	256	4 %	7 703	7 964
AVUSTUKSET	39	170	234	195	500 %	243	251
VUOKRAT	52 261	51 982	54 006	1 745	3 %	55 996	57 886
MUUT MENOT	38	241	101	63	166 %	104	108
MENOT YHTEENSÄ	194 274	195 907	202 629	8 355	4 %	210 077	217 098
TOIMINTAKATE	-188 254	-186 824	-196 494	-8 240	4 %	-203 942	-210 963

Määrärahajako palveluittain vuoden 2020 talousarvioehdotuksessa:

Lukio- ja ammatillinen koulutus sekä vapaa sivistystyö	Tulot	Menot
TAE 2020	(1 000 eur)	(1 000 eur)
Ammatillinen koulutus	3 605	126 789
Suomenkielinen lukiokoulutus	330	58 894
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	2 200	12 723
Toisen asteen opiskelijahuolto	-	3 945
Palvelukokonaisuuden yhteiset rahat	-	278
YHTEENSÄ	6 135	202 629

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi palvelukokonaisuuden vastuulla ovat myös lukiokoulutukseen valmistava koulutus (luva), oppisopimuskoulutus, työllisyydenhoidon koulutukset, maahanmuuttajien koulutus, ammatilliseen koulutuksen valmentava koulutus (valma) ja nuorten työpajatoiminta. Palvelukokonaisuus tuottaa myös yksityisten oppilaitosten opiskelijahuollon palvelut.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2019 talousarvioon

Lukiokoulutus

Suomenkielisten lukiolaisten määrän arvioidaan kasvavan 165 opiskelijalla vuoden 2019 talousarvioon verrattuna. Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä lukioissa arvioidaan olevan 7 545 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 16 %.

Suomenkielisten lukioiden henkilöstön arvioidaan kasvavan 7 henkilöllä vuoteen 2019 verrattuna asiakasmäärän kasvusta johtuen. Suurten lukioiden

johtamisjärjestelmän muutokseen on talousarvioehdotuksessa varattu 0,24 miljoonaa euroa.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu opiskelijamäärän kasvuun miljoonalla eurolla ja kaupunkistrategian toimenpiteeseen englanninkielisen koulutuksen lisäämiseen 0,1 miljoonalla eurolla.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu vuokrien kasvuun 1,4 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisältyy lukioille tuottavuustavoite. Lukiokoulutuksessa kehitetään kurssien tuotantotapoja. Tavoitteena on, ettei tuottavuustavoite vaikuta oleellisesti lukiolaisten opiskelumahdollisuuksiin.

Ammatillinen koulutus, Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti. Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on järjestämislupa 8 947 opiskelijavuoteen. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä on noin 4500 opiskelijaa, joka on 40 % kokonaisopiskelijamäärästä.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa Helsingissä perustuen väestömäärän, erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestömäärän kasvuun sekä ammattityöntekijöiden työvoimapoistumaan. Vuodeksi 2019 ammatti- ja aikuisopisto sai 1029 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaansa. On todennäköistä, että opetus ja kulttuuriministeriö myöntää vastaavaan suuruisen harkinnanvaraisen lisäyksen Stadin ammatti- ja aikuisopistolle myös vuonna 2020.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu vuokrien nousuun 0,5 miljoonalla eurolla.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstömäärä pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu ulkoisen rahoituksen hankkeisiin olemassa olevien rahoituspäätösten mukaisesti yhteensä 1,9 miljoonalla eurolla.

Maahanmuuttajataustaisten kotivanhempien (Kotiva) suomen kielen koulutukseen ja vertaisryhmävalmennukseen on varauduttu 0,3 miljoonalla eurolla.

Talousarvioesitykseen sisältyy tuottavuustavoite ammatilliselle koulutukselle. Ammatillisen koulutuksen tuottavuutta parannetaan kasvattamalla työelämässä oppimisen osuutta opinnoista sekä tilankäyttöä tehostamalla järjestämällä opetusta kello 8 – 20 ympäri vuoden.

Vapaa sivistystyö

Vapaan sivistystyön kohderyhmä kasvaa määrällisesti asukasmäärän kasvaessa. Opetustunteja tarjotaan 4500 enemmän kuin vuonna 2019, yhteensä 106 000 tuntia. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Tavoitteena on saavuttaa entistä laajemmin uusia asiakasryhmiä vapaan sivistystyön piiriin. Yhtenä tavoitettavana kohderyhmänä on maahanmuuttajataustaiset helsinkiläiset, joita tällä hetkellä opiskelijoista on 10 %.

Vapaassa sivistystyössä kehitetään tuottavuutta tehostamalla tilankäyttöä ja kehittämällä tarjonnan tuotantotapoja.

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus

	TB 2019	Ennuste 2019	TAE 2020	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE 2021	TSE 2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNTITULOT	850	850	937	87	10 %	937	937
MAKSUTULOT	4 246	4 246	4 280	34	1 %	4 280	4 280
TUET JA AVUSTUKSET	30	391	0	-30	-100 %	0	0
VUOKRATULOT	20	20	0	-20	-100 %	0	0
MUUT TOIMINTATULOT	20	20	0	-20	-100 %	0	0
TULOT YHTEENSÄ	5 166	5 527	5 217	51	1 %	5 217	5 217
PALKAT	35 808	35 795	37 687	1 879	5 %	39 588	41 274
HENKILÖSIVUMENOT	9 342	9 545	9 838	496	5 %	10 338	10 778
PALVELUJEN OSTOT	15 062	15 058	15 028	-34	0 %	15 786	16 456
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	2 096	2 099	1 721	-375	-18 %	1 808	1 884
AVUSTUKSET	1	1	11	10	1000 %	11	11
VUOKRAT	18 023	18 023	18 839	817	5 %	19 789	20 631
MUUT MENOT	121	141	122	1	1 %	128	133
MENOT YHTEENSÄ	80 452	80 662	83 246	2 794	3 %	87 448	91 167
TOIMINTAKATE	-75 286	-75 135	-78 029	-2 743	4 %	-82 231	-85 950

Määrärahajako palveluittain vuoden 2020 talousarvioehdotuksessa:

Ruotsinkieliset palvelut	Tulot	Menot
TAE 2020	(1 000 eur)	(1 000 eur)
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	3 780	30 510
Ruotsinkielinen perusopetus	927	36 670
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	10	10 831
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	500	3 317
Asiantuntija- ja toimistopalvelut	-	1 918
YHTEENSÄ	5 217	83 246

Ruotsinkielisen koulutuksen palvelukokonaisuus tuottaa kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, leikkipuistotoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen opetuksen, lukiokoulutuksen, nuorten työpajatoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut sekä oppilashuollon palvelut.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2019 talousarvioon

Varhaiskasvatus

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kasvaa 60 lapsella vuoteen 2019 verrattuna. Asiakasmäärän kasvuun on varauduttu 0,7 miljoonalla eurolla.

Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta tarjotaan jatkossakin päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. 9 % ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta toteutetaan ostopalveluna.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu kasvaviin tilavuokriin 0,8 miljoonalla eurolla.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen henkilöstö kasvaa 45 henkilöllä vuoteen 2019 verrattuna. Talousarvioehdotuksessa on varauduttu varhaiskasvatuslain mukaiseen henkilöstörakenteen muutokseen 0,1 miljoonalla eurolla.

Ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle ei voida asettaa tuottavuustavoitetta, johtuen toiminnan lakisääteisyydestä ja henkilöstö- ja ryhmäkokomitoituksesta.

Perusopetus

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärä lisääntyy ennusteen mukaan noin 150 oppilaalla. Tähän on varattu määrärahoja miljoona euroa. Varaus kattaa opetushenkilöstön palkat, tarvikehankinnat sekä kuljetus- ja ruokailukustannukset. Lisäksi perusopetukselle on varattu 270 000 euroa kaupunkistrategian toimenpiteisiin, kielenopetuksen laajentamiseen ja Nordiska skolan-suunnitteluun.

Ruotsinkielisen perusopetuksen tilavuokrat pysyvät vuoden 2019 tasolla. Henkilöstö kasvaa 60 henkilöllä vuoteen 2019 verrattuna.

Toiminnan tuottavuutta totutetaan jako- ja kerhotunteja sekä samanaikaisopetusta vähentämällä ja ryhmäkokoja kasvattamalla.

Lukiokoulutus

Ruotsinkielisten lukiolaisten määrä kasvaa 30 opiskelijalla verrattuna vuoteen 2019. Helsingin kaupungin ylläpitämissä ruotsinkielisissä lukioissa arvioidaan olevan noin 1250 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 1,3 %. Lukioille on asetettu tuottavuustavoite, joka toteutetaan kehittämällä kurssitarjonnan toteuttamistapoja.

Ruotsinkielisen lukiopetuksen tilat ja vuokrat pysyvät vuoden 2019 tasolla. Henkilöstön määrä kasvaa 7 henkilöllä.

Vapaa sivistystyö

Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön toiminta jatkuu yhtä laajana kuin vuonna 2019. Vapaan sivistystyön opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita ja tavoitteena on saavuttaa uusia asiakkaita. Arbiksen opiskelijoista noin 10 % on maahanmuuttajataustaisia.

Vapaassa sivistystyössä kehitetään tuottavuutta tehostamalla tilankäyttöä ja kehittämällä tarjonnan tuotantotapoja.

Asiantuntija- ja toimistopalvelut

Asiantuntija- ja toimistopalvelujen resurssit pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Toimialan hallinto

	TB 2019	Ennuste 2019	TAE 2020	Muutos 2020 TAE-TB 2019		TSE 2021	TSE 2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
MYYNTITULOT	0	0	0	0	0 %	0	0
MAKSUTULOT	10	0	10	0	0 %	10	10
TUET JA AVUSTUKSET	2 960	2 970	3 049	89	3 %	3 049	3 049
VUOKRATULOT	0	0	0	0	0 %	0	0
MUUT TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0 %	0	0
TULOT YHTEENSÄ	2 970	2 970	3 059	89	0	3 059	3 059
PALKAT	21 868	22 717	25 264	3 396	16 %	25 992	26 713
HENKILÖSIVUMENOT	6 009	6 533	7 129	1 120	19 %	7 334	7 537
PALVELUJEN OSTOT	109 950	112 239	117 825	7 875	7 %	121 219	124 582
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	3 478	3 394	1 471	-2 007	-58 %	1 514	1 556
AVUSTUKSET	9 375	8 955	9 571	196	2 %	9 846	10 119
VUOKRAT	5 730	5 494	5 861	131	2 %	6 029	6 196
MUUT MENOT	908	161	117	-791	-87 %	120	123
MENOT YHTEENSÄ	157 318	159 493	167 238	9 920	6 %	172 054	176 827
TOIMINTAKATE	-154 348	-156 523	-164 179	-9 831	6 %	-168 995	-173 768

Ylläoleva rahoituslaskelma sisältää toimialan hallinnon menot 30,5 miljoonaa euroa, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelut 46,9 miljoonaa euroa sekä toimialan korvaukset ja avustukset 89,9 miljoonaa euroa. Korvauksista pääosa on tiliryhmän palveluiden ostot alla.

Toimialan hallinto sisältää toimialan keskitetyn hallinnon, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelut sekä maksettavat korvaukset ja avustukset. Hallinto muodostuu seitsemästä palvelusta, joita ovat hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämisspalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, tietohallintopalvelut, tilapalvelut sekä viestintäpalvelut.

Hallinnon henkilöstöstä puolet eli n. 250 henkilöä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosiihteereinä, opistoisäntinä, kalustehuoltajina sekä ict-tukihenkilöinä.

HALLINTO JA TUKIPALVELUIDEN MENOT	TAE 2020
	1 000 €
Toimialan hallinnon kustannukset	30 450
Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelut	46 908
Koulujen ja oppilaitosten sihteeripalvelut	4 759
Toimialan kehittämisspalvelut	2 663
Kiinteistöjen ja kaluston kunnossapito	10 689
Vapaan sivistystyön vahtimestaripalvelut	1 241
Tietohallinnon järjestelmä ja kehittämisspalvelut	17 887
Viestintä- ja markkinointimenot	1 106
Toimialan palveluissa tapahtuvat muutokset	8 563
YHTEENSÄ	77 358

Korvaukset ja avustukset

Toimiala korvaa helsinkiläisten oppilaiden koulunkäyntikuluja muualla kuin Helsingin kaupungin peruskouluissa opiskelevien oppilaiden osalta. Yksityisille ja valtion kouluille maksettava clearing-korvaus on 71 miljoonaa euroa. Korvaukset sisältävät myös muualla Suomessa opiskelevien helsinkiläisten oppilaiden kotikuntakorvauksia 1,5 miljoonaa euroa.

Avustusten suurin erä on peruskoulun oppilaiden iltapäivätoimintaa järjestäville järjestöille maksettavat avustukset 9 miljoonaa euroa. Perusopetuslain mukaisen avustettavan iltapäivätoiminnan asiakasmäärän arvioidaan kasvava 700 oppilaalla verrattuna vuoteen 2019.

KORVAUKSET JA AVUSTUKSET	
Valtiolle maksettavat korvaukset	16 550 000
Kunnille maksettavat korvaukset	6 981 000
Yksityisille maksettavat korvaukset	55 905 000
Iltapäivätoiminnan avustukset järjestöille	8 998 000
Muut korvaukset ja avustukset	1 446 000
YHTEENSÄ	89 880 000

C TOIMIALAN IRTAIMEN OMAISUUDEN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT

Talousarvio- kohta	TP	TA	TAE	Muutos	TSE	TSE
	2018	2019	2020	TA-TAE 2019-2020	2021	2022
80502	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €
IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA						
KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA						
Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen	14 067	19 075	17 075	-10,5	16 196	15 726
- josta digiohjelmiaan varattu	11 339	8 240	12 220			
Muut hankinnat	6 466	8 000	10 060	25,8	10 257	15 430
Irtaimen omaisuuden perushankinta, menot yhteensä	20 533	27 075	27 135	0,2	26 453	31 156
Menot	20 533	27 075	27 135	0,2	26 453	31 156
Tulot						
Toimintakate	20 533	27 075	27 135	0,2	26 453	31 156

Tietotekniikan palvelut ja kehittäminen

Tietohallintopalveluiden tehtävä on kehittää tietoteknisiä ratkaisuja yhdessä ydintoiminnan kanssa ja samalla vastata toiminnassa olevien palveluiden operatiivisesta häiriöttömästä toiminnasta.

Kasvatuksen ja koulutuksen on vastattava ennalta yhteiskunnan ja työelämän tuleviin haasteisiin. Yhteiskunta ja työelämä ovat pitkälle digitalisoituneet ja muuttuvat kiihtyvällä tahdilla. Digitalisaatio tuo merkittävää pedagogista lisäarvoa oppijan kasvuun ja kehitykseen. Opetuksen ja kasvatuksen digitalisaatio on pedagogisen toimintakulttuurin muutosta. Tämän muutoksen mahdollistaa toimiva tietoteknologinen ympäristö.

Tietohallinnon tietojärjestelmäkehityksessä näkyy tarve kehittää olemassa olevia ratkaisuja sekä suuntaus toimintojen ylläpidon ostamisena palveluna.

Tietojärjestelmäkehitykseen on varattu 7,4 miljoonaa euroa. Lisenssien ja ylläpitopalvelun hankinta tarkoittaa merkittävää lisämäärärahan tarvetta käyttötalouteen ja investointitarpeen vähenemistä tulevina vuosina asteittain. Tämän avulla voimme kuitenkin mukauttaa palvelua asiakastarpeiden mukaan joustaviin palveluaikoihin, skaalautuvaan palvelukokonaisuuteen ja toisaalta keskittää tietohallinnon osaamista ydinpalveluiden kehittämisen asiantuntijatyöhön. Tietojärjestelmäkehitystyö tarjoaa myös edellytyksen prosessien ja niiden pohjalta sähköisten asiointipalveluiden kehittämiseksi ja myös tämä on myös huomioitu määrärahatarpeessa.

Tietotekniikan laitehankintojen avulla kehitetään tietoteknistä ympäristöä toimialan ydintoiminnan strategian ja vaatimusten mukaisesti. Hankintatarpeet kerätään

käyttäjien vaatimusten perusteella sekä sisäisen toiminnan tehostamisen tarpeet ja niiden lähtökohtana on myös tulevaisuuden tarpeiden huomiointi. Lisäksi laitteiden ja käytössä olevien sovellusten ylläpitäminen tietoturvalisillä tavalla vaatii vanhojen ratkaisujen päivittämistä ajantasaisilla laitteilla tai ratkaisuilla.

Laitehankintoihin on varattu talousarvioesityksessä 5,3 miljoonaa euroa. Lisäksi innovatiivisiin teknologiakokeiluihin on varauduttu talousarvioesityksessä 1,3 miljoonalla eurolla.

Määrärahasa on varaus toimipisteiden perusparannushankkeiden ja uudiskohteiden laitehankintoihin. Määrärahojen puitteissa muut tarvittavat laitehankinnat määritellään ja priorisoidaan yhdessä palvelukokonaisuuksien kanssa käyttäjävaatimusten perusteella.

Laitehankinnat tehdään Helsingin kaupungin hankintaprosessin ja puitesopimusten mukaisesti. Ennen tietotyövälineiden toimittamista tehdään laitteisiin tarvittavat asennukset ja riittävä testaus, jotta käyttöönotto sujuu mahdollisimman sujuvasti. Tietoliikenteen ja tukiasemien osalta toimivuus testataan asennusten jälkeen riittävässä määrin ennen verkon käyttöön ottamista.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston tietotekniikkahankinnat kohdistuvat pääasiassa olemassa olevan laitekannan uudistamiseen vastaamaan tämän päivän pedagogisia ja työelämälähtöisiä tarpeita sekä korvaamaan käytöstä poistettuja laitteita. Myös valmistuvia perusparannuskohteita varustetaan vastaavasti tietoteknisin laittein. Stadin ammatti- ja aikuisopiston tietoteknisiin ratkaisuihin ja laitehankintoihin on varattu talousarvioesityksessä 3,0 miljoonaa euroa.

Muut hankinnat

Uudisrakennuskohteina valmistuviin Kalasataman peruskoulun ja Jakomäen peruskoulun hankkeisiin on varattu kaluste- ja laiteinvestointeihin 1,3 miljoonaa euroa.

Perusparannuskohteita ovat Helsingin Medialukio, Konalan ala-aste, Kruunuhaan yläaste, Pakilan yläaste, Aleksis Kiven peruskoulu ja Hoplaxskolan/Lokkalantie. Kohteiden kalustamiseen on varauduttu talousarvioehdotuksessa yhteensä 2,9 miljoonalla eurolla.

Teknisen työn tiloja varustetaan Aleksis Kiven peruskoulussa, Kalasataman peruskoulussa, Pakilan yläasteella (allianssi), Konalan ala-asteella, Kruunuhaan yläasteella, Myllypuron peruskoulussa, Jakomäen peruskoulussa, Mustakiven korttelitalossa, Pohjois-Haagan ala-asteella ja Lauttasaaren ala-asteella. Lisäksi on varauduttu hankkimaan pieni määrä laitteita sekä suomenkieliseen että ruotsinkieliseen vapaan sivistystyön teknisen työn tiloihin. Määräraharahavaraukset ovat yhteensä 1,5 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksen vuoden 2020 hankkeita ovat leikkipuistot Kotinummi ja Brahe sekä Ida/Lpk Aada Pohjois-Haagassa sekä Lpk Suursuo- Dh Stigen. Kohteisiin on varattu määrärahaa 0,5 miljoonaa euroa.

Sekä suomen- että ruotsinkielisen vapaan sivistystyön kohteisiin on varattu määräraha muihin hankintoihin.

Työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalta rakentuvat opetuksen toteutussuunnitelmat lisäävät tarvetta uusien ja ajanmukaista Stadin ammatti- ja aikuisopiston koneita ja laitteita, jotta oppilaitoksessa voidaan toteuttaa tutkintojen perusteiden mukaista, työelämälähtöistä opetusta.

Uudet oppimisympäristöt, työvaltainen oppiminen ja yhdessä tekeminen vaativat uudenlaisia pedagogisia ratkaisuja opetustiloihin, mikä lisää painetta irtaimen hankintoihin sekä koneiden ja laitteiden ajanmukaistamiseen. Opiskelijan on pystyttävä hyödyntämään ammatissa käytettäviä teknologioita monipuolisesti, mikä ei onnistu ilman ajantasaista laitekantaa. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisääntyessä tarvitaan myös toimivia järjestelmiä oppilaitoksen puolella opiskelun etenemisen seuraamiseen. Uudistuvat oppimisympäristöt edellyttävät myös henkilöstön työtilojen ajanmukaistamista tiimiopettajuuden mahdollistamiseksi.

Merkittävimmät kone- ja laitehankinnat tehdään tekniikan aloilla ja palvelualoilla. Kone- ja tuotantotekniikan opetuksessa käytettävät levytyö-, työstö-, hitsausmenetelmäkoneet ja -laitteet sekä mekaniikka-asennuslaitteet uusitaan. Palvelualoilla suurimmat hankinnat ovat logistiikka- ja kuljetusalalla opetuksessa käytettävät kuorma-auto, kaupunkialueiden hoitoon soveltuva traktori sekä pyöräkuormaaja. Lisäksi palvelualoilla on varauduttu hius- ja kauneudenhoitoalan muuttoon Savonkadun toimipisteestä Meritaloon. Muuton vuoksi määrärahaa on varattu hius- ja kauneudenhoitoalan oppimisympäristöjen kalustamiseen ja uusimiseen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston kone- ja laitehankintoihin on varattu talousarvioesityksessä 3,8 miljoonaa euroa.